

Hallituksen esitys Eduskunnalle verkkotunnuslaiksi sekä viestintähallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki verkkotunnuksista. Lailla korvattaisiin voimassa olevat telemarkkinalain 37 §:n nojalla annetut Viestintäviraston määräykset. Esityksen tavoitteena on luoda suomalaisten käyttäjien tarpeiden mukaiset ja joustavat säännökset nimimuotoisten suomalaisten osoitetietojen käytölle maailmanlaajuisessa Internet-tietoverkossa.

Esityksen yleistavoitteena on laajentaa yritysten, yhteisöjen ja säätiöiden mahdollisuuksia hyödyntää suomalaisia verkkotunnuksia toiminnassaan sekä edistää tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamista, sähköistä kauppaa ja asiointia tietoverkossa.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi verkkotunnuksen muodosta ja sille asetettavista rajoituksista,

verkkotunnushallinnosta, verkkotunnusrekisteristä sekä verkkotunnuspalvelun tarjoajasta. Esityksen mukaan yritykset ja muut yhteisöt, säätiöt ja julkisyhteisöt voisivat hakea suomalaisia verkkotunnuksia, jos haettu tunnus olisi vapaana ja myöntämisen edellytykset muutoin täytyisivät.

Esityksessä ehdotetaan, että verkkotunnuslakiin liittyvien tehtävien hoitaminen säädettäisiin Viestintäviraston tehtäväksi. Haettavia verkkotunnuksia ei

enää pääsääntöisesti tutkittaisi mahdollisten nimi- ja tavaramerkkioikeuteen liittyvien oikeudenloukkausten varalta ennakoita, vaan Viestintävirastolla olisi tiettyjen edellytysten täytyessä loukatun pyynnöstä oikeus sulkea tai peruuttaa hyväksytty verkkotunnus.

Verkkotunnusten hakijoiden oikeuksien varmistamiseksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi verkkotunnuspalvelun tarjoajasta. Tällaista palvelua tarjoavan tahon tulisi esityksen mukaan ennen toimintansa aloittamista tehdä ilmoitus Viestintävirastolle. Ilmoitusvelvollisuudella varmistettaisiin muun muassa se, että käyttäjät saisivat verkkotunnuksensa käyttöön teknisesti riittävän laadukkaan liittymän tietoverkkoon. Viestintävirasto valvoisi palveluntarjoajien toimintaa ja voisi tietyin edellytyksin kieltää palvelun tarjoajaa välittämästä verkkotunnushakemuksia Viestintävirastoon.

Ehdotetun verkkotunnuslain vuoksi viestintähallinnosta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Viestintäviraston tehtäväksi säädettäisiin ehdotetussa verkkotunnuslaissa Viestintävirastolle annettavat tehtävät.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2003.

Ilmoitettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY, muut. 98/48/EY, mukaisesti.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYSLUETTELO.....	2
YLEISPERUSTELUT	4
1. Johdanto.....	4
1.1. Internetin historia	4
1.2. Internet-hallinto Suomessa.....	5
2. Nykytila	6
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	6
Operatiivinen toiminta.....	6
Viestintäviraston määräys THK 34 A/2000 M	7
2.2. Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö.....	8
Yleistä.....	8
Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN).....	8
Council of European National Top Level Domain Registries (CENTR).....	9
Aluetunnus .eu	9
2.3. Nykytilan arviointi	13
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	13
3.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.....	13
3.2. Keskeiset ehdotukset.....	14
Verkkotunnushallinto	14
Verkkotunnuksen voimassaolo ja hakemusk maksun suorittaminen	14
Verkkotunnuksen sulkeminen ja peruuttaminen.....	14
Verkkotunnuspalvelun tarjoajat	15
Yksityisten henkilöiden verkkotunnukset.....	16
4. Esityksen vaikutukset	16
4.1. Taloudelliset vaikutukset.....	16
4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	16
4.3. Yritys- ja yhteisövaikutukset	16
5. Asian valmistelu	17
5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto	17
5.2. Lausunnot	17
6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja.....	17
6.1. Suhde Ahvenanmaan itsehallintoon	17
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	18
1. Lakiehdotusten perustelut.....	18
1.1. Verkkotunnuslaki.....	18
1.2. Laki viestintähallinnosta	31
2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	31
3. Voimaantulo.....	31
4. Sääntämisyjärjestys.....	31
LAKIEHDOTUKSET.....	32

Verkkotunnuslaki.....	32
viestintähallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	36
LIITE.....	37
RINNAKKAISTEKSTIT	37
viestintähallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta.....	37

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Maailmanlaajuisen Internet-tietoverkon historia alkaa 1970-luvun taitteesta. Viime vuosien aikana Internetistä on kehittynyt viestintäverkko, jonka yhteiskunnallinen, teknis-taloudellinen sekä kaupallinen merkitys ja painoarvo kasvaa kiihtyvällä vauhdilla. Internet-tietoverkon palveluista on jo nyt muodostunut oleellinen osa suomalaisten yritysten, yhteisöjen ja yksityisten kansalaisten harjoittamaa viestintää.

Internet-tietoverkko on avainasemassa kehitettäessä tietoyhteiskuntaa ja sen palveluja. Liike-elämän ja hallinnon palvelut siirtyvät lähivuosina tietoverkon välityksellä hyödynnettäviksi. Valmisteilla ja osin jo käytössä olevat sähköistä kauppaa, hallinnon asiointia sekä tietoturva- ja varmennepalveluja koskevat ratkaisut toteutetaan Internet-tietoverkon toimintoihin perustuvina. Samoin tele- ja internetoperaattorit sekä kaikki merkittävät laitevalmistajat panostavat uusin teknisin ratkaisuin tietoverkon mahdollisimman laaja-alaisen hyödyntämismahdollisuuksien kehittämiseen. Vireillä olevat hankkeet niin sanotun mobiili-internetin luomiseksi ovat selkein esimerkki tästä.

Internet-tietoverkon käytön keskeinen väline yrityksille, yhteisöille ja yksityisille kansalaisille on dataliittymä sekä liittymän numero- ja nimimuotoinen osoitetieto (verkkotunnus), jonka avulla käyttäjä voidaan tunnistaa tietoverkossa.

Tietoverkon nykyinen maailmanlaajuinen hallinto ja osoitetietojärjestelmä on parhaillaan voimakkaassa kehityksessä. Sitä hallinnoi yhdysvaltalainen voittoa tuottamaton yhtiö, Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN). Myös Suomen käytössä olevaan tietoverkon osoitetietojärjestelmään ja sen hallintoon kohdistuu kansallisia muutostarpeita, jotka vaativat tietoverkon suomalaisten osoitetietojen rekisteröintimenettelyjen kehittämistä.

1.1. Internetin historia

Internet rakentuu useista toisistaan täydentävistä tietoverkoista. Kehitystyö lähti liikkeelle Yhdysvaltain puolustusministeriön viraston DARPA-projektista (Department of Defense's Advanced Research Projects Agency) 1960-luvulla. Vuoden 1969 loppuun mennessä neljä toisiinsa kytkettyä tietokonetta muodosti ARPANET-tietoverkon (Advanced Research Projects Agency Network), jonka voidaan sanoa olleen perustana nykyiselle Internet-tietoverkolle. Tämä tietokoneverkko yhdistettiin myöhemmin muihin Yhdysvaltain hallinnon, yliopistojen ja tutkimuslaitosten tietokoneverkkoihin.

Osana ARPANET-tutkimustyötä koskevaa sopimusta vuonna 1969 luotiin dokumentointijärjestelmä (Request for Comments eli RFC), jonka tarkoituksena oli aluksi jakaa nopeasti tietoa verkkotutkijoiden välillä. Nämä epäviralliset RFC:t muodostuivat lopulta kanavaksi luoda Internet-tietoverkkoa koskevia spesifikaatioita ja standardeja.

Internet perustuu avoimen arkkitehtuurin verkkoon. Erilaisiin teknologioihin perustuvia yhteen liitettyjä verkkoja kutsuttiin tuolloin termillä "Internetting". Vuonna 1972 esiteltiin ja otettiin käyttöön ARPANETissä ensimmäinen suosituksi tuleva sovellusohjelma, sähköinen posti (electronic mail). Vuoden 1983 alusta ARPANETissä siirryttiin NCP-protokollan (Network Control Protocol) käyttämisestä TCP/IP-protokollaan (Transmission Control Protocol / Internet Protocol), josta kehittyi nykyisen Internetin perusta.

1980-luvun alkuun saakka Internetin hallinnasta vastasi DARPA ja verkkoa käytettiin lähinnä tutkimustarkoituksiin. Nimi- ja osoitelistojen ylläpitotyön käytyä raskaaksi DARPA:n piirissä kehitettiin verkkotunnusjärjestelmä (DNS). Osana verkkotunnusjärjestelmää otettiin käyttöön juuripalvelimet, jotka sisälsivät tiedon kuhunkin juureen liitetystä tietokoneista.

Internetin numerohallintoa varten muodostettiin Etelä-Kalifornian yliopistossa (USC) "Internet Assigned Numbers Authority" eli IANA. Numerohallinnon

lisäksi IANA:n tehtävänä oli verkkotunnusjärjestelmän yleinen koordinointi ja hallinto. Lisäksi sille kuului A-juuripalvelimen hallinta.

Yhdysvaltain hallinto oli antanut National Science Foundationille (NSF) virallisen aseman tutkimus- ja koulutussektorin tietoverkkoasioissa. NSF otti vastuun Internetin ei-sotilaallisen osan koordinoinnista ja rahoituksesta. ARPANET korvautui National Science Foundationin NSFNET:llä, joka myöhemmin muodosti tämän päivän internetin runkoverkon.

Yhdysvaltain kongressi antoi 1992 NSF:lle valtuudet sallia kaupallisen toiminnan NSFNETissä. Tämä mahdollisti kaupallisten verkkojen liittymisen verkostoon, joka muodostaa nykyisen internetin. Tarjouskilpailun perusteella NSF hajautti tietoverkkopalvelujen hallinnoinnin kolmelle taholle sekä edellytti, että nämä yhteistyössä perustaisivat yhden tietoverkkokeskuksen, InterNICin (Internet Network Information Center).

InterNICin globaalien verkkotunnusten rekisteröintitehtävät otti hoitaakseen Network Solutions Inc (NSI). Se sai tekniseen hallintaansa myös A-juuripalvelimen, jolta kaikki muut palvelimet saavat tietonsa. IANA kuitenkin jatkoi numero- ja juurijärjestelmän hallintaa. InterNICin sopimus National Science Foundationin kanssa päättyi marraskuussa 1998.

Amerikan Yhdysvaltojen kauppaministeriö julkaisi vihreän kirjan "A Proposal to Improve the Technical Management of Internet Names and Addresses", jota uudistettiin valkoisella kirjalla "The Management of Internet Names and Addresses" vuonna 1998. Nämä kirjat edellyttivät periaatteessa kahta asiaa: verkkotunnushallintoa varten perustettavaa voittoa tavoittelematonta yhteisöä sekä kilpailua verkkotunnusten rekisteröinnissä. Verkkotunnusjärjestelmän hallinta siirrettiin lopulta ICANNille. Myös IANA siirtyi hallinnollisesti ja rahoituksellisesti ICANNin valvontaan tammikuussa 1999. Kilpailun takaamiseksi perustettiin "Shared Registration System", jonka mukaisesti jokaisella ICANN:n hyväksymällä rekisteröijällä on mahdollisuus rekisteröidä maailmalaajuisia verkkotunnuksia ICANNin hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Sopimuksessa rekisterinpitäjä sitoutuu muun

muussa noudattamaan ICANNin vahvistamia verkkotunnuksia koskevia riidanratkaisuperiaatteita ja riidanratkaisumenettelyä.

Internet-tietoverkon verkkotunnusjärjestelmä (Domain Name System DNS) on maailmanlaajuinen hierarkkisesti toisiinsa yhdistettyjen tietokoneiden verkko, jonka ylimpänä tasona on yksi "juuri", jota ei ole nimetty. Tämän juuren alle on ryhmiteltyjä maailmanlaajuisia ja maakohtaisia juuria kutsutaan ensimmäisen asteen verkkotunnuksiksi.

1.2. Internet-hallinto Suomessa

FUNET (Finnish University And Research Network), joka on yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten yhteinen tietoliikenneyhteisö, haki Suomelle fi-juuren hallintoa vuonna 1986. FUNET liittyi helmikuussa 1994 Ficix-yhteisöön (Finnish Commercial Internet eXchange) ja vuonna 1994 nimihallinto siirrettiin Ficixille. Käytännössä nimihallintoa hoiti yksi Ficixin jäsenistä. Verkkotunnusten hallinnoinnin saadessa yhä enenevässä määrin kaupallista ja oikeudellista merkitystä markkinaosapuolet eivät enää olleet tyytyväisiä järjestelyyn, jossa yksi samoilla markkinoilla toimiva yksityinen operaattori hallitsi yhteistä resurssia. Tilanne oli kilpailuoikeuden näkökulmasta ongelmallinen. Hallintomallissa oli puutteita myös oikeudellisen sääntelyn, oikeusvarmuuden ja valitusmahdollisuuden suhteen. Näistä syistä verkkotunnushallinto siirrettiin 1 päivänä kesäkuuta 1997 Telehallintokeskukselle (nykyisin Viestintävirasto). Telehallintokeskus antoi 23 päivänä toukokuuta 1997 kaksi määräystä, jotka koskivat verkkotunnusten nimihallintoa ja teknisiä edellytyksiä. FUNETin ja Ficixin yksityisoikeudellisilla perusteilla myöntämät noin 4400 verkkotunnusta yhteystietoiheen siirrettiin massasiirtona Viestintäviraston tietojärjestelmiin entisin oikeuksin.

Viestintävirasto ryhtyi sääntelemään ja yhdenmukaistamaan suomalaisten verkkotunnusten myöntämiskäytäntöä määräyksellä THK 34/1997 M seuraavien periaatteiden mukaisesti: Jos verkkotunnus oli hakijan rekisteröidyn nimen mukainen, se voitiin myöntää hakijalle ilman nimioikeudellista selvitystä. Jos haettu

verkkotunnus poikkesi hakijan rekisteröidystä nimestä, suoritettiin samankaltainen ennakkotutkimus kuin patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisterissä toiminimien osalta. Määräyksen mukaan haettavalta verkkotunnukselta edellytettiin muun muassa yksilöitävyyttä. Samalla Viestintävirasto tarkisti, ettei tunnus loukkaa jo rekisteröityjä tai vireillä olevia yhteisönimisiä, tavaramerkkejä tai .fi-verkkotunnuksia. Verkkotunnus ei myöskään saanut olla hyvän tavan vastainen tai harhaanjohtava. Lisäksi hakijan täytyi esittää perusteluja, jos se halusi rekisteröidä itselleen useamman kuin yhden verkkotunnuksen. Viestintävirasto antoi uuden määräyksen Internet-tietoverkon suomalaisista verkkotunnuksista 34 A/2000 M, joka tuli voimaan 15 päivänä kesäkuuta 2000 ja sillä kumottiin aikaisempi verkkotunnuksista annettu määräys.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Suomen voimassa oleva viestintälainsäädäntö säätelee Internet-tietoverkon toimintaa vain eräiltä osin. Telemarkkinalain ja sen nojalla annetut televerkkoja koskevat säännökset määrittelevät myös Internet-tietoverkon teknistä rakennetta ja teknisiä ominaisuuksia. Laissa ei kuitenkaan säädellä muun muassa tietoverkon osoitetietojärjestelmää, verkossa välitettävän tiedon sisältöä tai verkon hallintoa. Nykyiset Internet-tietoverkon suomalaisia osoitetietoja eli verkkotunnuksia koskevat Viestintäviraston määräykset on annettu telemarkkinalain 37 §:n 2 momentin nojalla.

Operatiivinen toiminta

Suomen verkkotunnushallinnon organisatorinen asema poikkeaa muiden tunnushallintojen asemasta. Muissa maissa hallintoa hoitavat lähes poikkeuksetta yksityiset organisaatiot, yliopistot tai muut sen kaltaiset instituutiot. Suomessakin toiminta käynnistettiin tällä tavalla, mutta päädyttiin edellä kuvatulla tavalla myöhemmin siirtämään verkkotunnushallinto

viranomaisen hoidettavaksi. Verkkotunnusten hallinnon perustaminen normeihin ja julkisen vallan käyttöön on luonut vakautta ja läpinäkyvyyttä, ja tunnuksiin oikeutetut hakijat ovat pääosin tyytyväisiä vallitsevaan hallinnolliseen tilanteeseen.

Viestintävirasto on verkkotunnusten hallinnollinen rekisterinpitäjä, joka antaa verkkotunnusten hallinnolliset ja tekniset määräykset, ottaa vastaan hakemukset, tekee rekisteröintipäätökset ja vastaa hallinnollisen rekisterin ylläpitämisestä. Lisäksi Viestintävirasto järjestää tunnusten teknisen rekisterinpidon ja toimittaa hakemukset tekniselle rekisterinpitäjälle teknistä tarkastusta varten. Viestintävirasto perii suoritteistaan säädetyt maksut sekä suorittaa nimiselvitykset julkisoikeudellisista tunnuksista.

Verkkotunnuksia on myönnetty yhteensä noin 34 000 kappaletta, joista Viestintäviraston myöntämiä on noin 30 000. Vuonna 1997 virasto myönsi 2743 tunnusta, vuonna 1998, 5652 tunnusta, vuonna 1999, 7112 tunnusta, vuonna 2000, 8235 tunnusta ja vuonna 2001, 7245 tunnusta. Myönnettyjen verkkotunnushakemusten lisäksi virasto vastaanottaa nimipalvelinmuutoshakemuksia sekä verkkotunnushakemuksia, joita ei rekisteröidä mutta, jotka kaikki käsitellään. Yhteensä kaikkien hakemusten määrä on vuositasolla noin 15 000 kappaletta. Hakemusten käsittelyn ohella Viestintävirasto vastaa vuosittain verkkotunnuksia koskeviin noin 3900 sähköpostitse tehtyyn tiedusteluun ja noin 6000 puhelintiedusteluun. Asiakaspalvelussa on käsittelemässä hakemuksia ja vastaamassa tiedusteluihin neljä henkilöä.

Verkkotunnusten myöntämisestä peritään Viestintäviraston maksuista annetun liikenne- ja viestintäministeriön päätöksen (1245/2001) mukainen maksu, joka on 53,80 euroa vuonna 2002. Lisäksi verkkotunnuksesta peritään vuosittaista 16,80 euron ylläpitomaksua, jolla katetaan muiden tietojen päivityksestä aiheutuvat kustannukset, kuten nimipalvelimia koskevat muutokset. Maksut ovat kustannuksia vastaavia, ja Viestintävirasto rahoittaa niillä verkkotunnuksia koskevan kansallisen ja kansainvälisen toimintansa.

Viestintäviraston on ulkoistanut verkkotunnuksen teknisen rekisterin

ylläpidon ja tunnusten teknisen toimivuuden tarkastamisen. Teknisen rekisterinpitäjän tehtäviin on kuulunut ylläpitää tunnusten teknistä rekisteriä ja tarvittavia siirtoyhteyksiä .fi-tekniikan rekisterin ja Internet-tietoverkon välillä, tarkastaa uusien tunnusten tekninen toimivuus ennen tunnusten myöntämistä sekä päivittää tunnusten nimipalvelintiedot. Viestintävirasto maksaa tekniselle rekisterinpitäjälle palveluista sovitun tunnuskohtaisen korvauksen.

Viestintäviraston määräys THK 34 A/2000
M

Kasvat hakemusmäärät, henkilöstövaihdokset ja -pula sekä huomattavasti lisääntyneet ennakkotutkimusta vaatineet tunnushakemukset saivat aikaan sen, että hakemusten käsittely viivästy. Keväällä 2000 käsittelyaika ennakkotutkimusta vaativia hakemuksia kohden oli jo noin neljä kuukautta, mikä oli sekä Viestintäviraston että hakijoiden mielestä aivan liikaa. Käsittelyaikojen lyhentämiseksi Viestintävirasto antoi 15 päivänä kesäkuuta 2000 määräyksen THK 34 A/2000 M. Määräyksellä verkkotunnusten myöntämistä uudistettiin siten, että verkkotunnuksen täytyi perustua hakijan identtiseen rekisteröityyn nimeen tai sanataavamerkkiin. Uudistuksen seurauksena käsittelyajat lyhentyivät Viestintävirastossa noin kahteen arkipäivään. Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että nimiselvittely siirtyi lähes kokonaan patentti- ja rekisterihallituksen tehtäväksi. Määräyksellä uudistettiin myös edellisen määräyksen nojalla olleita verkkotunnuksen myöntämisperusteita. Määräysmuutos nopeutti tunnusten käsittelyprosessia. Samalla säilytettiin vahva nimi- ja tavaramerkkisuoja, jolla tarkoitetaan sitä, ettei toinen taho voi rekisteröidä lähtökohtaisesti toiselle kuuluvia verkkotunnuksia. Muodollisia muutoksia olivat haltijakohtaisten lukumäärärajoitusten poistaminen sekä tunnusten käyttöoikeuden myöntäminen suoraan rekisteröityjen sanamerkkien nojalla. Määräyksen mukaan verkkotunnuksen käyttöoikeutta voivat hakea patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kauppa-, yhdistys- tai säätiörekisteriin rekisteröidyt tahot sekä suomalaiset julkisyhteisöt.

Määräyksessä julkisyhteisö määrittellään sellaiseksi tahoksi, jonka päätehtävänä on lainsäädännössä määritellyn julkisen tehtävän suorittaminen tai joka käyttää julkista valtaa.

Verkkotunnuksiksi voidaan myöntää edellä mainittujen rekisteröityjen tahojen rekisteröidyn nimen tai tälle rekisteröidyn tavaramerkin mukainen tunnus. Julkisyhteisöille voidaan myöntää tunnus paitsi yhteisön virallisen nimen perusteella, myös sen nimen lyhenteen, julkista tehtävää kuvaavan muun nimen tai rekisteröidyn tavaramerkin perusteella. Edellytyksenä on kuitenkin aina, että tunnus ei loukkaa yhteisö-, säätiö- tai tavaramerkkirekisteriin rekisteröityjä nimi- tai tavaramerkkioikeuksia.

Määräyksen mukaan verkkotunnushakemuksen perusteena olevan tavaramerkin on oltava niin sanottu sanamerkki, joka voi muodostua ainoastaan kirjaimista, numeroista taikka yhdestä tai useammasta sanasta. Sanamerkki voi olla rekisteröity joko patentti- ja rekisterihallituksen tai sisämarkkinoilla toimivan yhdenmukaistamisviraston (yhteisön tavaramerkkiviraston) tavaramerkkirekisteriin.

Nykyisen määräyksen nojalla verkkotunnuksen käyttöoikeus myönnetään sitä ensin hakeneelle eikä haltijakohtaisia lukumäärärajoituksia enää ole. Määräyksen mukaan verkkotunnuksen vähimmäispituus on kolme merkkiä.

Verkkotunnus voidaan peruuttaa, jos verkkotunnuksen määrittely on Viestintäviraston verkkotunnuksia koskevan teknisen määräyksen THK 37/1997 M vastainen, jos tuomioistuimien tai muu toimivaltainen viranomaisen on kieltänyt verkkotunnuksen käyttämisen, jos verkkotunnus on verkkotunnuksen käyttöoikeuden haltijan nimen muuttamisen tai muun syyn johdosta tullut määräyksen vastaiseksi tai jos on olemassa verkkotunnusten hallintoon liittyvä muu erittäin painava syy. Tunnuksen peruuttaminen on mahdollista myös silloin, jos tunnuksen haltija ei kehotuksesta huolimatta maksa siitä säädettyä maksua.

Molemmat nimihallinnolliset verkkotunnusmääräykset ovat mahdollistaneet sen, että Suomessa ei ole ollut yhtään verkkotunnuksen liittyvää nimi- tai tavaramerkkioikeuden loukkausta

koskevaa oikeudenkäyntiä.

2.2. Kansainvälinen kehitys ja ulkomaiden lainsäädäntö

Yleistä

Ensimmäisen asteen verkkotunnuksia on tällä hetkellä 265 kappaletta, joista kaikille avoimia maailmanlaajuisia (Generic Top Level Domain eli gTLD) on 11, suljettuja maailmalaajuisia kolme ja maatunnuksia (Country Code Top Level Domain eli ccTLD) 251 kappaletta. Avoimista maailmalaajuisista verkkotunnuksista on toiminnassa tällä hetkellä seitsemän kappaletta. Näiden tunnusten hallinnoinnista ei ole voimassa olevaa lainsäädäntöä. Niiden hallinnointi on joko historiallista perua ennen verkkotunnuksen yleistymistä tai sopimukseen perustuvaa. Ainoastaan avoimien maailmalaajuisien verkkotunnuksen hallinnointi ja Australian maatunnuksen hallinnointi perustuu ICANNin kanssa tehtyyn sopimukseen.

Verkkotunnuksia koskevaa voimassa olevaa lainsäädäntöä ei juurikaan ole olemassa. Tämä johtuu osin Internet -tietoverkon kehityshistoriasta sekä niin sanotun Internet -yhteisön halusta pitää tietoverkko mahdollisimman vähän säänneltynä.

Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN)

ICANN on Internetin nimi- ja osoitejärjestelmää hallinnoiva kansainvälinen, voittoa tavoittelematon ja yksityisoikeudellinen yhteisö. Yhteisö vastaa IP-osoitevaruuden jakamisesta verkkotunnusjärjestelmän ja juuripalvelimen hallinnoinnista sekä protokollatason parametrien määrittelystä Internetissä. ICANN rahoittaa toimintansa maksuilla, joista 55 % tulee maailmalaajuisien verkkotunnuksen hallinnoijilta, 35 % maatunnuksen hallinnoijilta ja 10 % IP-osoiterekistereiltä.

ICANNin toimintatarkoitus ja organisaatio määritellään sen yhtiöjärjestyksessä. Sen johdossa toimii 19-jäseninen hallitus, minkä lisäksi sen toimintaan osallistuu yksityisiä jäseniä edustava At Large -ryhmittymä sekä kolme tukiryhmää. At Large -ryhmän

tarkoituksena on edustaa kaikkia Internetin käyttäjiä ICANNissa. Näiden ohella sillä on joukko neuvoa-antavia komiteoita muun muassa Hallitusten välinen neuvoa-antava komitea (Governmental Advisory Committee GAC), joka on avoin hallitusten edustajille sekä tiettyjen organisaatioiden kuten EU:n ja WIPO:n edustajille. GAC on myös luonut periaatesuosituksia siitä, miten valtioiden hallitusten, ICANNin ja kansallisten rekisteröintiviranomaisten tulisi järjestää keskinäiset suhteensa.

ICANNin hallitus muodostuu yhdeksästä At Large -jäsenestä, yhdeksästä tukiryhmän jäsenestä sekä pääjohtajasta. ICANNin eräänä tavoitteena on pyrkiä löytämään toimintavaihtoehtoja, joiden avulla Internetin käyttäjien vaikutusmahdollisuuksia sen toiminnassa voitaisiin parantaa. Hallituksen At Large -jäsenistä viisi valitaan Internetin välityksellä tehtävässä äänestyksessä, johon voivat osallistua maailmanlaajuisesti kaikki äänestykseen rekisteröityneet yksityishenkilöt. Vaalissa valitaan yksi hallituksen jäsen jokaisesta viidestä maanosasta. Ehdokkaat asetetaan ja äänestys toteutetaan maanosittain.

Toiset yhdeksän hallituksen jäsentä edustavat tukiryhmiä (Supporting organisation). Nämä avustavat ICANNin hallitusta oman toimialansa kysymyksissä. Kukin tukiryhmä valitsee hallitukseen kolme jäsentä. Tukiryhmät muodostuvat verkkotunnus-, IP-numerointi- ja protokollatukiryhmistä. ICANNin yhtiöjärjestyksessä on säännöt, joissa on määritelty tukiryhmien toiminta ja tehtävät. Verkkotunnustukiryhmä huolehtii verkkotunnusjärjestelmään liittyvistä kysymyksistä ja toimii ICANNin hallituksen neuvonantajana niiden osalta. Tukiryhmän tehtävänä on saattaa yhteen Internetin käyttäjiä, joilla on verkkotunnusjärjestelmään liittyviä erilaisia intressejä sekä pyrkiä aikaansaamaan näiden välillä verkkotunnusjärjestelmän kehittämistä koskevia suosituksia ICANNin hallitukselle. Tukiryhmä muodostuu nimineuvostosta (Names Council) ja sen seitsemästä alajaostosta sekä yleiskokouksesta (Public forum), joka on avoin kaikille henkilöille ja yhteisöille.

Internet-tietoverkon toiminta on maailmanlaajuisia ja avointa. ICANNin toimintavaltautus perustuu sen ja Yhdysvaltain kauppaministeriön väliseen sopimukseen. ICANNin toimintamalliin ja

hallinto- ja rahoitusrakenteeseen vaaditaan muutoksia, jotta kyseessä olisi kansallisesta hallituksesta riippumaton organisaatio. Myös Euroopan unioni on vaatinut ICANNin kansainvälistämistä ja demokratiaprosessin saattamista päätökseen, jotta siitä tulisi kokonaan riippumaton kansallisista vaikutuksista.

Maatunnusten hallinnoijat ovat riippuvaisia ICANNin toiminnasta, minkä johdosta maatunnusten hallinnoijien ja ICANNin kesken on käynnissä neuvotteluja muun muassa toimivaltasuhteista, maksuista, palveluista ja vastuukysymyksistä. Maatunnusten hallinnoijat ja ICANN pyrkivät tekemään kahdenvälisiä sopimuksia, joilla saataisiin ratkaistuksi ainakin osa avoimista asioista.

Council of European National Top Level Domain Registries (CENTR)

CENTR on eurooppalaisten maatunnusten hallinnoijien yhteistyöelin, joka on perustettu 1999. CENTRin jäsenistö koostuu pääasiassa eurooppalaisista jäsenistä mutta on avoin kaikille organisaatioille, jotka hallinnoivat ISO-3166 koodin perusteella ensimmäisen asteen maatunnusta. Järjestössä on 36 varsinaista jäsentä, kolme liitännäisjäsentä sekä neljä tarkkailijajäsentä.

Yhteisömuotona on Yhdistyneen kuningaskunnan lainsäädännön tuntema yhteisötyyppi (Company Limited by Guarantee), jollaista ei ole Suomessa. Yhtiöllä ei ole osakepääomaa, vaan jäseniä, jotka sitoutuvat tiettyyn takuusummaan, joka CENTRissä on englantilaisen lainsäädännön minimitakuun mukaisesti yksi Englannin punta. Toimintansa rahoituksen yhteisö järjestää keräämällä jäsenmaksuilla.

CENTR ei velvoita jäseniään sitoutumaan sen toimintoihin, vaan se tarjoaa keskustelufoorumin maatunnuksia koskevista asioista. Lisäksi järjestö toimii yhteyskanavana Internetiä hallinnoivien ja muiden Internetissä toimivien organisaatioiden välillä sekä edistää voittoa tavoittelemattomien maatunnusten hallinnoijien etuja. CENTRin pyrkimyksenä on koota yhteen paikkaan eri maajuurten hallinnoijien rekisteröintipolitiikka ja näin tarjota jäsenilleen parempaa palvelua.

Päätöksenteko CENTRissä tapahtuu yleiskokouksessa, joka valitsee viisijäsenisen

hallituksen. Lisäksi CENTRissä on kaksi pysyvää ryhmää, lainopillinen sekä tekninen ryhmä, jotka toimivat yleiskokouksen valmistelu- ja neuvoo-antavina eliminä.

Aluetunnus .eu

Euroopan yhteisöjen komissio, *komissio*, luo .eu-alue-tunnuksen Internetin nimijärjestelmään.

Yhtenäisen eurooppalaisen verkkotunnuksen luominen on eräs komission eEurope-aloitteen seurauksena syntyneistä konkreettisistä ehdotuksista eurooppalaisen tietoyhteiskunnan kehittämiseksi. Komissio ja ICANN ovat sopineet, että EU-tunnuksen kaltaiset kaksikirjaimiset ISO-tunnukset voidaan ottaa käyttöön maatunnuksen mukaisina Internetin aluetunnuksina, kunhan tästä päästään sopimukseen ICANNin ja aluetunnuksesta vastaavan rekisteröintiorganisaation välillä.

Komissio antoi 12 päivänä joulukuuta 2000 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi .eu-alue-tunnuksen toteuttamisesta Internetin nimijärjestelmässä. Asetus sääntelisi .eu-alue-tunnuksen luomista, ja lisäksi siinä määriteltäisiin rekisterin nimittämiseen ja sen toimintaan liittyvät keskeiset periaatteet. Asetuksella ei olisi vaikutusta maatunnusten (esimerkiksi .fi) asemaan tai toimintaan.

Komissio nimittäisi rekisteriä pitävän yhteisön kuultuaan jäsenvaltioiden edustajista koostuvaa sääntelykomiteaa. Asetusehdotuksen mukaan rekisteripitäjän tulisi olla voittoa tavoittelematon yhteisö, jonka päätoimipiste sijaitsee EU:n alueella. Rekisterin toiminta pitäisi voida organisoida ja hallinnoida laadukkaasti, tehokkaasti, luotettavasti ja avoimesti. Rekisteripitäjän tulisi noudattaa toiminnassaan ICANNin hallitusten välisen neuvoo-antavan komitean vahvistamia periaatteita. Rekisteripitäjä ei saisi toimia rekisteröijänä eli rekisteröintipalvelujen tarjoajana. Rekisteripitäjän pitäisi turvata aluetunnuksen käyttäjille mahdollisuus tuomioistuinten ulkopuolisten riidanratkaisumenetelmien käyttöön.

Asetusehdotuksen mukaan .eu-verkkotunnus tulisi myöntää lähtökohtaisesti kaikille sitä hakeville Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioon sijoittautuneille yhteisöille ja luonnollisille henkilöille. Komissio vahvistaisi yhteistyössä

sääntelykomitean kanssa myös rekisteröinnissä noudatettavat toimintaperiaatteet, jos ne koskevat niin sanottua yleistä etua. Tällaisia toimintaperiaatteita olisivat asetusehdotuksen mukaan esimerkiksi verkkotunnusten epäasianmukaista ja spekulatiivista rekisteröimistä ehkäisevät toimenpiteet. Rekisteri päättäisi itse muista kuin yleistä etua koskevista rekisteröintiperiaatteista komissiota ja muita intressitahoja kuultuaan. Komissiota avustaisi jäsenvaltioiden edustajista koostuva sääntelykomitea. Euroopan yhteisö pidättäisi itsellään kaikki .eu-alue-tunnukseen liittyvät oikeudet.

Ruotsi. Ruotsissa verkkotunnuksia hallinnoi ISOC-SE:n (Internet Society i Sverige) perustama säätiö IIS (Stiftelsen InternetInfrastruktur). IIS päättää rekisteröinnissä noudatettavista säännöistä. Varsinaista rekisteriä ylläpitää IIS:n perustama yhtiö NIC-SE. Järjestelmään kuuluu myös muutoksenhakulautakunta. Rekisteröintiä koskevat säännöt muistuttavat Suomen voimassa olevia määräyksiä. rekisteröitävän verkkotunnuksen täytyy viitata yritykseen, jolla puolestaan on oltava yhteys Ruotsiin. Itse tunnuksen täytyy perustua yrityksen nimeen. Yhtä nimeä kohden voi rekisteröidä vain yhden tunnuksen. Tunnus ei saa olla identtinen jo rekisteröidyn tunnuksen kanssa, eikä se saa viitata käytössä olevaan alemman asteiseen verkkotunnukseen. Tunnus ei myöskään saa olla ilmeisesti loukkaava tai hyvien tapojen vastainen taikka tarkoitettu johtamaan harhaan. Kiellettyjä ovat myös pelkästään maantieteellisestä nimestä muodostuvat tunnuksset.

NIC-SE ei ota vastaan hakemuksia suoraan käyttäjiltä, vaan ainoastaan Internet-palveluita tarjoavilta yrityksiltä, joiden palveluja loppukäyttäjät ostavat. Rekisteröinnistä peritään 250 kruunun kertamaksu ja saman suuruinen vuosittainen ylläpitomaksu. Rekisteröintisopimus on voimassa toistaiseksi kunnes tunnuksen haltija irtisanoo tunnuksen. Rekisteristä poistaminen vastoin haltijan tahtoa on mahdollista, mutta vaatii erikseen määriteltyjä perusteita.

Huhtikuussa 2000 Ruotsissa valmistui selvitys, jossa toimeksiantona oli tutkia ruotsalaista verkkotunnusjärjestelmää. Mietinnön (SOU 2000:30) johtopäätösten mukaan Ruotsin verkkotunnushallintoon on

pyrittävä luomaan uusi järjestelmä, jossa on selkeät ja yksinkertaiset säännöt. Uusi järjestelmä perustuisi jälkikäteisvalvontaan, jolloin rekisteröinnin edellytysten ennakkotutkinta jäisi kokonaan pois. IIS-säätiö huolehtisi verkkotunnusjärjestelmästä hallituksen ja yhtiön välisen sopimuksen mukaisesti. Ruotsin hallitus asettaisi kaksi pysyvää hallinnon edustajaa IIS:ään.

Rekisteröityjä tunnuksia Ruotsissa oli vuoden 2001 lopussa noin 90 000.

Tanska. Tanskan kansallista dk-maatunnusta hallinnoi DK Hostmaster A/S -niminen yhtiö, jonka omistaa vuonna 1999 perustettu yhdistys Dansk Internet Forum (DIFO). DIFO on käyttäjien perustama itsesääntelyelin. DIFO päättää verkkotunnusten rekisteröinnissä noudatettavista säännöistä. Sen piirissä on myös luotu erityinen menettely oikeudesta verkkotunnukseen syntyvien kiistojen ratkaisemiseksi.

Kaikki oikeushenkilöt voivat hakea vapaiden .dk-tunnusten rekisteröintiä DK Hostmaster A/S:n hyväksymän Internet-palveluntarjoajan kautta. Haettavalle tunnukselle asetetaan lähinnä teknisiä vaatimuksia. Hakija vakuuttaa, ettei haetun tunnuksen käyttö loukkaa esimerkiksi kolmannen nimi- tai tavaramerkkioikeuksia, ja sitoutuu DIFOn sääntöjen noudattamiseen. Tunnuksen voi siirtää uudelle haltijalle. Rajoituksia ei ole asetettu myöskään samalle hakijalle myönnettävien tunnusten lukumäärälle. Uusien tunnusten rekisteröimisen lisäksi DK Hostmaster A/S ylläpitää jonotuslistaa jo rekisteröidyille tunnuksille. Rekisteröinnistä ja sen vuosittaisesta uudistamisesta peritään rekisteröintimaksu, jonka suuruus on noin seitsemän euroa.

Helmikuussa 2002 .dk-tunnuksia oli rekisteröitynä yhteensä 364 158 kappaletta.

Norja. NORID (NORwegian Registration service for Internet Domain names) hallinnoi Norjan .no-maatunnusta. Operatiivista toimintaa hoitaa UNINETT FAS AS. NORID määrittelee itsensä neutraaliksi elimeksi, joka suojelee no-juurta norjalaisen käyttäjäyhteisön puolesta. Sen toimeksiantona on toimeenpanna verkkotunnuspolitiikka ja kehittää norjalaista verkkotunnusjärjestelmää. NORID toimii yhteistyössä norjan posti- ja telealan viranomaisten kanssa. Määräyksenanto- ja täytäntöönpanovaltaa käyttävät NORID ja viranomaistaho yhdessä.

Verkkotunnuksen rekisteröimistä voivat hakea Norjan yhteisörekisteriin merkityt yhteisöt, joilla on norjalainen postiosoite. Yhteisöä kohti voi rekisteröidä vain yhden verkkotunnuksen. Tunnuksen on oltava organisaation nimi, nimen osa tai sen tunnettu lyhenne. Yksityishenkilöt voivat rekisteröidä kolmannen asteen tunnuksia priv.no-tunnuksen alle. Kaikki hakemukset on tehtävä NORIDiin sopimussuhteessa olevan Internet-palveluntarjoajan kautta. NORID ilmoittaa perivänsä verkkotunnuksista kustannusperusteisia rekisteröintimaksuja (250 NOK) sekä vuosimaksua (100 NOK).

Rekisteröinti on voimassa toistaiseksi. Tietyin edellytyksin tunnus voidaan poistaa rekisteristä. Perusteena voi olla tuomioistuimen lainvoimainen päätös, väärin tietoihin perustunut rekisteröinti, tunnuksen haltijan lakkaaminen tai poistaminen rekisteristä, maksujen laiminlyönti tai tekninen este. Syyskuussa 2001 rekisterissä oli yhteensä noin 130 000 .no-tunnusta.

Järjestelmään kuuluu myös erityinen muutoksenhakuelin NOK. Valituksen perusteena voi olla ainoastaan verkkotunnuksääntöjen (Domain Name Policy) rikkominen, ei siis esimerkiksi nimittävien tavaramerkkioikeuden loukkaus. Tällaiset kiistat osapuolten on ratkaistava keskenään puhtaasti yksityisoikeudellisin keinoin.

Yhdistynyt kuningaskunta. Uk-maatunnuksen alaisten tunnusten rekisteriä ylläpitää Nominet -niminen yhtiö, joka tarjoaa rekisteripalvelua oman ilmoituksensa mukaan kustannusperusteisin hinnoin. Nominet noudattaa rekisteröinnissä itse laatimiaan sääntöjä. Asiakkaita sitovaksi säännöt tulevat rekisteröintiä koskevan sopimuksen osana. Mahdollisia tulkintakiistoja ratkaisee Nominetin Council of Management, jonka päätökseen voi hakea muutosta erityiseltä Steering Committeeelta.

Nominet käsittelee rekisteröintihakemukset automaattisesti. Yhtiö suosittelee rekisteröitymistä Internet-palvelua tarjoavan yrityksen kautta. Myös suoraan rekisteröityminen on mahdollista. Maksu suorasta rekisteröitymisestä on £80. Jäseniltään Nominet veloittaa jokaisesta rekisteröidystä tunnuksesta £5. Ilmoitetut hinnat ovat verottomia. Rekisteröintisopimus on voimassa kaksi vuotta kerrallaan, ja sitä voi jatkaa uusissa kahden vuoden jaksoissa

maksamalla rekisteröintimaksun suuruisen uudistamismaksun.

Rekisteröintimenettelyssä tarkastetaan, että haettu tunnus ei ole identtinen aikaisemmin rekisteröidyn tunnuksen kanssa ja varmistetaan nimipalvelimien toiminta. Nominet ei millään tavalla tutki hakijan oikeutta tunnukseseen, eikä rekisteröinnillä perusteta oikeuksia esimerkiksi nimen kaupalliseen käyttöön. Rajoituksia rekisteröitävien tunnusten lukumäärän suhteen ei ole. Verkkotunnuksen rekisteröinnin hakija sitoutuu noudattamaan Nominetin määrittelemiä sopimusehtoja, kuten turvautumaan ristiriitatilanteissa ensisijaisesti Nominetin omaan riidanratkaisumenettelyyn. Rekisteröinti voidaan peruuttaa, jos rekisteröimisopimuksen ehtoja ei noudateta. Verkkotunnus voidaan myös sulkea väliaikaisesti. Tunnuksen siirtäminen on mahdollista vain tietyin edellytyksin.

Vuoden 2001 lopussa .uk-maatunnuksia oli rekisteröity 3295 442 kappaletta.

Saksa. Saksalaista .de-maatunnusta hallinnoi DEutsches Network Information Center eG (DENIC), joka on paikallisten Internetpalveluntarjoajien muodostama osuuskunta.

Käyttäjät voivat hakea rekisteröintiä joko Internet-palveluntarjoajan (DENICin jäsen tai yhteistyökumppani) välityksellä tai suoran rekisteröitymispalvelun kautta (DENICdirect). Rekisteröimisen edellytykset ovat väljät. Rekisterinpitäjä tarkastaa ainoastaan, ettei rekisterissä ole identtistä tunnusta. Ilmeinen lain rikkominen kuitenkin oikeuttaa DENICin kieltäytymään rekisteröinnistä. Asiakas on vastuussa nimioikeuksien kunnioittamisesta ja muun lainsäädännön noudattamisesta. Rekisteröintimenettelyn osana hakija vakuuttaa, ettei haettu tunnus loukkaa kolmannen oikeutta.

Rekisteröintisopimus on voimassa toistaiseksi, aina siihen saakka kunnes haltija irtisanoo tunnuksen. DENIC voi purkaa sopimuksen sopimusrikkomuksen vuoksi tai jäädyttää riidan kohteena olevan tunnuksen määräajaksi, jos näytetään toteen, että verkkotunnuksen käyttö loukkaa sivullisen oikeutta. Edellytyksenä on, että loukattu osapuoli esittää vaatimuksensa tunnuksen haltijalle sekä sitoutuu hyvittämään DENICille ja Internet-palveluntarjoajalle tunnuksen haltijan mahdolliset

korvausvaatimukset. Jäädetyttyä tunnusta voi edelleen käyttää, mutta ei siirtää toiselle.

Suorasta rekisteröitymispalvelusta perittävä maksu on 116 euroa ensimmäiseltä vuodelta ja 58 euroa kultakin seuraavalta. Jäsenpalveluntarjoajat määrittelevät hinnoittelunsa itse. Tammikuussa 2002 .de-maatunnuksen alle oli rekisteröity kaiken kaikkiaan 5254 281 verkkotunnusta, joista 3743 044 oli käytössä.

Ranska. Ranskan verkkotunnushallinnosta vastaa Association Francaise pour le Nommage Internet en Coopération (AFNIC). AFNICin perustivat vuonna 1997 INRIA (Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique) ja Ranskan hallitus.

Ranskan .fr-maatunnus on jaettu lukuisiin alatunnuksiin. Rekisteröintiä koskevat säännöt ovat varsin tiukat, ja hakemuksen liitteeksi vaaditaan useissa tapauksissa asiakirjanäyttöä. Sekä hakijalle että haetulle tunnukselle asetetaan vaatimuksia.

AFNIC ottaa vastaan rekisteröintihakemuksia vain omilta jäseniltään, jotka ovat Ranskassa Internet-palveluita tarjoavia yrityksiä. Myös ulkomaalaiset voivat liittyä jäseniksi. Oikeus rekisteröidä verkkotunnuksia on kuitenkin vain tiettyihin ranskalaisiin rekistereihin merkityillä yhteisöillä, rekisteröityjen tavaramerkkien haltijoilla sekä yksityishenkilöillä, jotka asuvat Ranskan tai joilla on Ranskan kansalaisuus. Helmikuussa 2002 AFNIC oli myöntänyt yhteensä 149 092 verkkotunnusta.

AFNIC ei tutki hakijan oikeutta haetun nimen käyttämiseen. Hakijan omalla vastuulla on, että haettu verkkotunnus ei ole lain tai yleisen järjestyksen vastainen eikä loukkaa kolmannen oikeutta. AFNIC varaa itselleen oikeuden valvoa sääntöjensä ja lain noudattamista sekä kolmansien oikeuksia, mutta ei sitoudu tekemään niin. Internet-palveluita tarjoavilta jäseniltä peritään vuosimaksun (425 tai 1450 euroa) lisäksi verkkotunnusten rekisteröinti-, muutos-, ja ylläpitomaksuja (15 euroa).

Australia. Australian au-maatunnusta hallitsee vuonna 1999 perustettu .au Domain Administration Ltd (auDA) -niminen yritys. auDA korostaa verkkosivuillaan verkkotunnusten rekisteröinnin luonnetta listauspalveluna. Verkkotunnuksen rekisteröinti ei tuo tunnuksen haltijalle etuoikeuksia myönnetyyn tunnuksen mukaisen

nimen käyttämiseen. Hakemusmenettelyn osana hakijan on annettava vakuutus siitä, että sillä on oikeus haettuun nimeen. Kilpailevat oikeudenhaltijat ohjataan ratkaisemaan riitansa keskenään, minkä jälkeen rekisterinpitäjälle ilmoitetaan, jos rekisterin tietoihin on tehtävä muutoksia.

Hakijat eivät voi rekisteröidä verkkotunnuksia suoraan .au-tunnuksen alle, vaan hakemukset ohjataan sopivalle toisen asteen alarekisterin pitäjälle. Rekisteröinnin hyväksymisestä ja muista ehdoista päättää kunkin toisen asteen verkkotunnuksen hallinnoija. Osa au-maatunnuksen alaisista rekistereistä on maksullisia, osa ainakin toistaiseksi ilmaisia.

Esimerkiksi yrityksille tarkoitettun com.au-tunnuksen rekisteröintejä ohjaa ja valvoo jo edellä mainittu auDA. Operatiivista rekisteröintitoimintaa pyörittää toinen yhtiö, Internet Names World Wide (INWW). Rekisteri on maksullinen. Jokaisesta tunnuksesta peritään joka toinen vuosi \$127.28 suuruinen maksu. Rekisteröinnissä pääsääntönä on, että tunnuksen pitää vastata hakijan rekisteröityä nimeä. Jokaista nimeä kohden voi rekisteröidä yhden tunnuksen. INWW ei rekisteröi verkkotunnuksiksi paikannimiä, yleisnimiä eikä loukkaavia tai sopimattomia sanoja. Kahta identtistä tunnusta ei voi rekisteröidä saman toisen asteen tunnuksen alle. Muuta samankaltaisuuden arviointia rekisteröintiin ei liity. Yleisnimistä koostuvia tunnuksia on voinut tavoitella auDAn järjestämässä huutokaupassa.

.com.au-tunnuksen rekisteröinti on voimassa kaksi vuotta kerrallaan, ja se voidaan uudistaa. Ennen sopimuskauden päättymistä rekisterinpitäjä INWW ottaa yhteyttä tunnuksen haltijaan ja muistuttaa uudistamisesta. Verkkotunnus voidaan poistaa rekisteristä esimerkiksi sopimusrikkomuksen, haltijan nimen muuttumisen tai tuomioistuimen velvoittavan päätöksen vuoksi. Riitojen ratkaisemiseksi on ensisijaisesti turvaututtava INWW:n määrittelemään neuvottelumenettelyyn.

.Au-tunnuksen alle on perustettu oma alatunnuksensa myös yksityishenkilöille, .id.au. Tätäkin rekisteriä valvoo auDA. .id.au on jakautunut edelleen useisiin alatunnuksiin, joiden alle yksityishenkilöt voivat rekisteröidä omia verkkotunnuksiaan.

2.3. Nykytilan arviointi

Viestintäviraston hallinnolliset määräykset ovat perustuneet haettujen tunnusten hakemuskohtaiseen ennakkotarkastukseen ja kauppa- sekä muissa rekistereissä olevien yhteisönimien nimioikeuksien suojaamistarpeisiin niitä tietoverkossa käytettäessä.

Määräykset ovat osaltaan antaneet suojaa rekisteröidyille toiminimille, aputoiminimille, tavaramerkeille sekä yhdistysten ja säätiöiden nimille.

Määräykset ovat tehokkaasti suojanneet suomalaisia yritys- ja yhteisönimien haltijoita muiden maiden verkkotunnushallinnoissa esiintyneiltä haitoilta, kuten muun muassa toiselle kuuluvien yritysnimien kaappauksilta sekä tunnusten varastoinnilta jälleluovutustarkoituksessa. Säännökset ovat myös ohjanneet suomalaisia yrityksiä ja yhteisöjä suojaamaan verkossa käytettäviä nimiä. Ennakkotarkastukseen perustuvassa tunnusten rekisteröintijärjestelmässä on kuitenkin monia puutteita ja käyttäjähaittoja, joiden vuoksi järjestelmää on tarpeen uudistaa.

Tiukat ennakkotarkastukseen perustuneet määräykset ovat myös estäneet fi–juuren tunnusten laaja-alaista käyttöä ja ohjanneet suomalaisia yrityksiä ja yhteisöjä käyttämään verkkoliiketoiminnassa muiden juurien tunnuksia.

Käytössä olleet määräykset ja nimioikeuden soveltaminen tunnuksiin ovat rajoittaneet muun muassa yritysten ja yhteisöjen mahdollisuuksia saada käyttöönsä nimilyhenteitä ja muita toimintaansa soveltuvia tunnuksia. Erityisen ongelmallisia ovat olleet yhdistysten ja säätiöiden nimiin perustuvien tunnusten rekisteröinnit. Nykysäännökset, joiden nojalla tunnuksiksi hyväksytään vain yhdistysnimi sellaisenaan, ovat johtaneet pitkiin ja epäkäytännöllisiin yhdistystunnuksiin.

Käytetty ennakkotarkastus on myös johtanut nimiselvityksiä vaativien hakemusten osalta hitaisiin, pitkiin ja raskaisiin selvitysprosesseihin sekä päällekkäistyöhön patenti- ja rekisterihallituksen lakisääteisten nimioikeudellisten tehtävien kanssa. Tästä päällekkäistyöstä luovuttiin yritysten ja yhteisöjen osalta vuonna 2000, jolloin yritykset ohjattiin rekisteröimään verkkoliiketoiminnassaan tarvitsemat muut kuin yritysnimeen perustuvat tunnuksensin

kaupparekisterissä, esim. aputoiminimenä tai tavaramerkkinä.

Edellä mainituista syistä nykyiset verkkotunnusten myöntämisperusteet on tarpeen pikaisesti uudistaa niin, että uudet säännökset mahdollistavat tunnusten laaja-alaisen, yritysten ja yhteisöjen tarpeiden mukaisen rekisteröinnin fi–juureen. Samalla on tarpeen luoda säännökset, joilla mahdollistetaan tunnusten vapaammassa rekisteröinnissä ilmenevien mahdollisten väärinkäytösten nopea ja tehokas ratkaisu.

Yritysten, yhteisöjen ja yksilöiden oikeuksien ja velvollisuuksien perusteista on perustuslain mukaan säädettävä lailla. Uuden perustuslain nojalla ei voida pitää asianmukaisena, että verkkotunnusten myöntämis- ja peruuttamisperusteita määrättäisiin vain hallinnollisin viranomaismääräyksin.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Tietoyhteiskunta ja siihen liittyvien hankkeiden edistäminen palvelevat koko yhteiskunnan tarpeita. Internet-tietoverkon verkkotunnuksilla on paitsi verkkopalveluihin perustuvassa liiketoiminnassa myös hallinnossa ja yksittäisten kansalaisten asiointissa yhä suurempi yhteiskunnallinen merkitys.

Verkkotunnusten voimakkaasti kehittyvä kysyntä edellyttää vaivattoman, nopean ja tehokkaan hakemus-, käsittely- ja hallintomallin luomista ja ylläpitämistä. Esityksellä pyritään helpottamaan ja nopeuttamaan verkkotunnusten myöntämisprosessia sekä mahdollistamaan suomalaisen tunnuksen saaminen entistä useammille hakijoille. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi ehdotetaan luotavaksi järjestelmä, jossa hakemuksia ei pääsääntöisesti enää tutkittaisi ennakolta.

Esityksen tavoitteena on paitsi edistää suomalaisten verkkotunnusten saatavuutta myös turvata niiden tasapuolinen myöntäminen. Esityksessä ehdotetaan siirtymistä avoimeen hakumenettelyyn, jolloin vapaana oleva tunnus myönnettäisiin sitä ensiksi hakeneelle ja samalla luovutettaisiin tunnuksen

yksilöitävyysvaatimuksesta. Esityksen tavoitteena on kuitenkin säilyttää tunnusmerkkioikeuden haltijoiden oikeusturva mahdollisissa kiistakysymyksissä. Verkkotunnuksen luonteen takia tällaisissa tilanteissa tarvitaan mahdollisimman nopeita keinoja oikeudenmenetysten välttämiseksi. Esityksen mukaan Viestintäviraston tehtävänä olisi valvoa verkkotunnuslain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan säädettäväksi niistä keinoista, joita Viestintävirastolla olisi oikeus käyttää esityksessä erikseen mainittujen ristiriitatilanteiden ratkaisemiseksi.

Esityksessä ehdotetaan Viestintäviraston huolehtivan sekä hallinnollisesta että teknisestä verkkotunnusrekisterinpidosta. Virastolla olisi kuitenkin tarvittaessa mahdollisuus ulkoistaa tekninen rekisterinpito sekä tietoverkon siirtoyhteydet. Esityksen tavoitteena on saattaa verkkotunnusnormien säädöstaso vastaamaan uuden perustuslain vaatimuksia. Verkkopalvelujen käytön edellytyksenä on, että tunnuksia koskevat käyttäjien oikeudet ja velvoitteet määritetään laissa. Lisäksi ehdotetaan, että toimivaltaa Viestintävirastolle delegoivat säädökset muotoillaan täsmällisiksi ja tarkkarajaisiksi perustuslain edellyttämällä tavalla.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Verkkotunnushallinto

Esityksessä ehdotetaan verkkotunnusten hallinto ja verkkotunnusrekisterin ylläpitotehtävät annettavaksi Viestintävirastolle. Verkkotunnushallinnon antaminen viranomaisen hoidettavaksi on tarkoituksenmukaista, koska verkkotunnuksilla on tietoyhteiskunnassa kasvava painoarvo niin taloudellisessa, oikeudellisessa kuin informatiivisessakin merkityksessä. Myös historiallisesta näkökulmasta tarkasteltuna olisi luonnollista antaa hallinnointi viranomaisen tehtäväksi. Suomessa on perinteisesti katsottu tunnusmerkkioikeuksien hallinnon, ylläpidon ja kehittämisen kuuluvan viranomaisen tehtäviin. Verkkotunnusten myöntäminen hallintomenettelyssä takaisi parhaalla mahdollisella tavalla verkkotunnukseen

oikeutetuille hakijoille oikeusvarmuuden, yhdenvertaisuuden ja muutoksenhakumahdollisuuden.

Verkkotunnuksen voimassaolo ja hakemusmaksun suorittaminen

Nykyisin kaikki fi-juuren alla olevat verkkotunnukset myönnetään toistaiseksi voimassa olevina. Esityksessä ehdotetaan, että verkkotunnus myönnettäisiin enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Menettely vastaisi vallitsevaa kansainvälistä käytäntöä. Tunnus olisi mahdollista uusida kolmeksi vuodeksi kerrallaan ennen voimassaoloajan päättymistä suorittamalla uudistamismaksu. Tunnuksen voimassaololle ei olisi enimmäisaikaa, vaan se voisi peräkkäisten uudistamisten myötä olla voimassa määräämättömän ajan. Rekisteriin merkityt tiedot muutettaisiin hakemuksella.

Esityksessä ehdotetaan, että hakemusmaksu olisi suoritettava verkkotunnushakemusta tehtäessä. Hakemus tulisi vireille vasta kun maksu on suoritettu Viestintävirastolle. Hakemusmaksua ei palautettaisi, vaikka tunnusta ei voitaisikaan myöntää. Muiden rekisterinpitäjien käytäntöä vastaavalla maksujärjestelmällä mahdollistettaisiin tunnusten maksujen perintä kustannustehokkaasti ja edistettäisiin tunnusten tehokasta käyttöä.

Nimiavaruuden rajallisuuden vuoksi sen siivoaminen ja uudistuminen on tärkeää verkkotunnuksien käyttäjille. Esityksen tavoitteena on edistää nimiavaruuden tehokasta, tarkoituksenmukaista ja tasapuolista käyttöä. Verkkotunnuksen voimassaolon uudistamismahdollisuus ja hakemusmaksun suorittaminen olisivat eräitä keinoja, joita Viestintävirastolla olisi tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Näillä ennaltaehkäistäisiin tarpeettomia hakemuksia ja pystyttäisiin entistä tehokkaammin poistamaan rekisteristä haltijoilleen tarpeettomaksi käyneitä tunnuksia.

Verkkotunnuksen sulkeminen ja peruuttaminen

Esityksen keskeinen tavoite on mahdollistaa nykyistä laaja-alaisemmin käyttäjien tarpeiden mukaiset .fi-verkkotunnusten rekisteröinnit. Esityksen mukaan

verkkotunnuksiksi olisi mahdollista rekisteröidä muitakin kuin patenti- ja rekisterihallituksen rekisteröimiä nimiä ja tavaramerkkejä, mikä mahdollistaisi verkkotunnusten nykyistä huomattavasti laajemman käytön. Esitys muuttaisi aikaisempaa verkkotunnusten myöntämiskäytäntöä siten, että hakemusten ennakkotarkastusta kevennettäisiin. Ennakkotarkastusta suoritettaisiin vain eräin osin koneellisesti.

Verkkotunnusten myöntämismenettely kevenisi huomattavasti, kun verkkotunnushakemuksen hyväksyminen automaattisesti tulisi mahdolliseksi. Mahdollisiin myöhemmin ilmitulleisiin epäkohtiin puututtaisiin nopeasti ja tehokkaasti jälkikäteen.

Esityksen mukaan rekisteröidyt nimet ja tavaramerkit nauttivat edelleen suojaa. Näiden oikeuksien turvaaminen perustuisi kuitenkin ennakovalvonnan sijaan tehokkaaseen puuttumiseen jälkikäteen. Tämä edellyttäisi mahdollisen oikeuden loukkauksen kohteeksi joutuneelta omatoimista aloitteellisuutta ja reklamoimista Viestintävirastolle.

Ennakkotutkimuksesta siirtyminen jälkikäteen tapahtuvaan seurantaan edellyttäisi nopean ja tehokkaan korjausmekanismin luomista. Esityksessä luotaisiin edellytykset oikeudettomien rekisteröintien nopeaan jälkikäteiseen korjaamiseen. Nopealla tutkinta- ja päätöksentekomenettelyllä varmistettaisiin sekä verkkotunnuksen haltijan että suojan pyytäjän oikeusturva. Esityksen mukaan toiminnasta huolehtisi Viestintävirasto, joka puolueettomana hallintoviranomaisena nauttisi osapuolten luottamusta mahdollisissa kiistatilanteissa. Verkkotunnushakemus hyväksyttäisiin pääsääntöisesti automaattisesti, kunhan se täyttäisi tietyt sisällölliset ja tekniset edellytykset.

Viestintävirastolla olisi esityksen mukaan mahdollisuus puuttua epäkohtiin joko määräaikaikaisella toimenpiteellä eli verkkotunnuksen sulkemisella taikka tunnuksen peruuttamisella, jolloin tunnus poistettaisiin kokonaan fi-juuresta. Nämä molemmat toimenpiteet olisivat melko voimakkaita keinoja puuttua olemassa oleviin verkkotunnuksiin. Tehokkaan korjaavan vaikutuksen lisäksi niillä olisi myös ennaltaehkäisevä tehtävä. Tietoisuus pakkokeinojen olemassaolosta ehkäisisi

väärinkäytöksiä jo ennalta.

Ehdotuksessa säädettäisiin yksityiskohtaisesti niistä tilanteista, joissa Viestintävirasto voisi jälkikäteen puuttua verkkotunnuksen joko sulkemalla tai peruuttamalla sen. Esityksen mukaan Viestintävirastolle annettaisiin toimivalta puuttua tilanteisiin, joissa muu kuin nimi- tai merkkioikeuden haltija on saanut suojatun nimen tai merkin mukaisen tai siitä johdetun verkkotunnuksen. Suojatulla nimellä ja merkillä tarkoitetaan rekisteröityjä nimiä tai tavaramerkkejä. Tavaramerkkejä osalta ei enää sovellettaisi erottelua sana-, kuvio- tai yhdistelmämerkkeihin, vaan näitä merkkejä käsiteltäisiin tasa-arvoisina. Suojaa annettaisiin kaikille tavaramerkkirekisteriin merkityille merkeille.

Verkkotunnuksen sulkeminen määräajaksi voisi pääsääntöisesti kestää enintään vuoden, mutta pyynnöstä sitä olisi mahdollista jatkaa. Sulkemista voisi pyytää poliisi- tai syyttäjäviranomainen taikka kuka tahansa, joka katsoo verkkotunnuksen loukkaavan oikeuttaan. Viestintävirasto tutkisi pyynnöt tapauskohtaisesti ja tekisi selvityksensä perusteella ratkaisun. Viestintävirasto voisi esityksessä mainituissa tapauksissa sulkea tunnuksen määräajaksi. Sulkeminen olisi väliaikainen toimi, jolla voitaisiin puuttua olemassa olevaan oikeushyvään. Suljettu verkkotunnus on viipymättä palautettava takaisin fi-juureen, kun perustetta sulkemiselle ei enää ole.

Esityksen mukaan verkkotunnuksen peruuttaminen vaatisi aina vahvempaa näyttöä kuin sulkeminen. Viestintävirasto voisi peruuttaa verkkotunnuksen paitsi mahdollisissa

tunnusmerkkioikeuden loukkaustapauksissa, muun muassa myös silloin, jos tuomioistuin on kieltänyt verkkotunnuksen käyttämisen tai jos verkkotunnuksia on haettu varastointitarkoituksessa tai jos verkkotunnus on sisällöltään hyvän tavan vastainen.

Verkkotunnuspalvelun tarjoajat

Verkkotunnuspalvelun tarjoajille asetettaisiin uusia tehtäviä. Verkkotunnuspalvelun tarjoajat tekisivät ennen palvelun aloittamista ilmoituksen Viestintävirastolle sekä vastaisivat verkkotunnuksien toimivuuden kannalta välttämättömien nimipalvelinten toimivuudesta. Esityksellä pyritään tältä osin

parantamaan paitsi tietoturvaa myös hakijoiden saamaa palvelua verkkotunnusasioissa.

Yksityisten henkilöiden verkkotunnukset

Hallituksen esityksessä ei anneta yksityisille henkilöille mahdollisuutta hakea verkkotunnusta fi-juureen. Verkkotunnuksia käyttävät ennen kaikkea erilaiset organisaatiot, joita varten vanhat ja myös uudet ensimmäisen asteen verkkotunnukset yhtä lukuun ottamatta on luotu.

Tällä hetkellä yksityishenkilöt voivat saada kolmannen asteen verkkotunnuksen muodossa nimi.yhteiso.fi. Hallitus selvittää mahdollisuutta myöntää myös toisen asteen verkkotunnuksia yksityisille henkilöille muodossa nimi.fi. Selvitettäviä asioita ovat muun muassa tunnukseen oikeutettujen piiri, se myönnetäänkö tunnus henkilön kotipaikan vai asuinpaikan perustella, henkilön tunnistaminen, millainen nimi voidaan myöntää sekä samannimisten henkilöiden keskinäinen asema.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä vaikutuksia valtion tai kuntien talouteen. Uusia viranomaisia ei perustettaisi, vaan Viestintävirasto hoitaisi hallinnon ja rekisterinpidon.

Viestintäviraston suoritteiden hintamuutoksilla olisi vain vähäisiä valtion- ja kunnallistaloudellisia vaikutuksia. Verkkotunnusmaksut mitoitettaisiin entiseen tapaan valtion maksuperustelain mukaisesti niin, että saaduilla tuotoilla voidaan kattaa toiminnan kulut sekä suorittaa järjestelmän kehittämiseksi tarvittavat investoinnit. Verkkotunnuksen uudistamisesta ei koituisi lähtökohtaisesti tunnusten käyttäjille lisäkustannuksia, sillä uudistaminen korvaisi vuosittaisen ylläpitomaksun.

Verkkotunnusten hakemusmenettely pyritään automatisoimaan niin pitkälle kuin se on teknisesti mahdollista, mikä edellyttää uuden järjestelmän luomista, ylläpitämistä ja kehittämistä sekä henkilöstön kouluttamista. Nämä aiheuttavat Viestintävirastolle lisäkustannuksia. Järjestelmän luominen on käynnistetty samanaikaisesti esityksen

valmistelun kanssa. Viestintävirasto kattaa menonsa suoritteistaan perimillä maksuilla, joten Viestintäviraston kustannusten kasvulla ei ole valtiontaloudellisia vaikutuksia.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Esityksellä korvattaisiin Viestintäviraston verkkotunnuksia koskevat määräykset. Samalla asetettaisiin uuden rekisterijärjestelmän puitteet. Esitetyillä muutoksilla ei ole vaikutuksia viraston organisaatioon.

Varsinkin lain voimaan tulon alkuvaiheessa voimakkaasti kasvava tunnusmäärä, toteutettava asiakaspalvelun toimintamallin uudistaminen ja muutoksen mukanaan tuomat tietoverkon tekniset palvelutehtävät lisäävät viraston työvoiman tarvetta. Tarvetta vähentää puolestaan palveluautomaation perustuvan rekisteröinnin käyttöönotto.

Suomessa on rekisteröity noin 34 000 verkkotunnusta. On todennäköistä, että tämä määrä kaksinkertaistuisi jo lakiehdotuksen ensimmäisinä voimassaolopäivinä.

Hakemusten määrän huomattava kasvu luo Viestintävirastolle tarpeita lisätä henkilöstön määrää. Työmäärää voidaan arvioida karkeasti määrittämällä potentiaalisten hakijoiden joukko, johon kuuluvat patentti- ja rekisterihallituksen rekisteröimät noin 496 000 yritystä, 117 000 yhdistystä sekä 2640 säätiötä. Näiden 615 640 rekisteröidyn organisaation lisäksi on otettava huomioon esityksessä tarkoitettujen julkisyhteisöjen hakemukset.

Viestintäviraston tehtävänä olisi muun muassa asiakaspalvelu, joka käsittää hakemuksiin liittyviin kysymyksiin ja yleisiin tiedusteluihin vastaamisen, informaatiopalvelun, tekniset toiminnot ja asiakirjojen toimittamisen sekä palvelujen laskutus. Lisäksi Viestintäviraston vastuulla olisi lain valvonta, verkkotunnusrekisterinpito ja alan kansainvälinen yhteistyö, jälkikäteisvalvonta, rekisterinpito ja lisääntyvä kansainvälinen yhteistyö. Työmäärä lisääntyisi arviolta 4-8 henkilötyövuoden verran.

4.3. Yritys- ja yhteisövaikutukset

Verkkotunnusten sääntelyllä voidaan

vaikuttaa tietoyhteiskunnan kehittämiseen. Sääntelyn tiukkuus rajoittaisi yksityisten yhteisöiden toimintamahdollisuuksia kaupallisilla markkinoilla. Sääntelyn lieventämisen taas voidaan arvioida vaikuttavan suomalaisten yritysten ja yhteisöiden toimintaan myönteisesti sekä kotimaisilla että kansainvälisillä foorumeilla. Suomalainen verkkotunnus saattaisi tuoda lisäarvoa paitsi yhteisöjen kuluttajille suuntaamille verkkopalveluille myös julkisyhteisöiden tarjoamille verkkopalveluille. Esitys antaisi suomalaisille yhteisöille aikaisempaa tehokkaammat keinot käyttää hyväksi fi-verkkotunnuksia informaation välityksessä, yhteydenpidossa sekä markkinoinnissa. Esitys ei aiheuta lisäkustannuksia verkkotunnusten nykyisille haltijoille tai yksittäisille uusille hakijoille, koska Viestintäviraston perimät maksut pysyisivät entisellä tasolla. Hakemusten määrän kasvaessa niiden yhteenlasketut kulutkin luonnollisesti nousisivat. Kustannuksia voidaan arvioida syntyvän hakemusmaksuista, Internet-operaattorilta tilattavista palveluista ja näiden ylläpitokuluista. Operaattorilta tilattavien palvelujen kustannusvaikutuksia on vaikea arvioida, sillä hinnat tällä palvelusektorilla vaihtelevat suuresti. Lisäksi siirtyminen pois rekisteröitävien tunnusten ennakkovalvonnasta saattaisi tuoda mukanaan kuluriskejä, joista merkittävien olisi verkkotunnuksia koskevien oikeusriitojen lisääntyminen. Esitys edellyttäisi verkkotunnuspalvelun tarjoajilta kirjallista ilmoitusta Viestintävirastolle ennen toiminnan aloittamista. Koska palvelun perustamisen kustannukset ovat vähäiset, on mahdollista, että markkinoille ilmaantuu useita uusia ja erilaisia alan yrittäjiä. Esitys ei aiheuttaisi nykyisille ja tuleville palveluntarjoajille uusia kustannuksia.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Lakiesitys on valmistelu virkamiestyönä liikenne- ja viestintäministeriössä.

5.2. Lausunnot

Esityksestä on pyydetty lausunnot keskeisiltä viranomaisilta, teleyrityksiltä ja järjestöiltä. Lausunnoissa suhtauduttiin pääsääntöisesti myönteisesti ennakkotarkastuksesta luopumiseen sekä verkkotunnuksen hakemis- ja myöntämismenettelyyn. Lausunnoissa korostettiin verkkotunnuksen sulkemisen ja peruuttamisen tärkeyttä oikeudenloukkaustilanteissa. Eräät lausunnonantajat toivoivat sulkemis- ja peruuttamismenettelyn tarkempaa sääntelyä ja kuvaamista erityisesti yksityiskohtaisissa perusteluissa, minkä vuoksi esitystä on tarkennettu lausunnoissa esitettyjen näkökohtien mukaisesti.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

6.1. Suhde Ahvenanmaan itsehallintoon

Ehdotetun lain mukainen verkkotunnusten myöntämismenettely on valtion viranomaisen hallintotoimintaa. Verkkotunnuksen toimivuus Internet-tietoverkossa edellyttää nimipalvelinyhteyksien teknisten määrittelyjen tekemistä. Verkkotunnukselle asetettu nimipalvelin yhdistää viestin halutun laitteen IP-osoitteeseen.

Koska menettely teknisesti maailmanlaajuisesti tukeutuu televerkkoihin, voidaan toimintaa pitää luonteeltaan teletoimintana ja siten valtakunnan toimivaltaan kuuluvana asiana.

Ahvenanmaan maakuntahallitukselta on pyydetty lausunto esityksestä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotusten perustelut

1.1. Verkkotunnuslaki

1 §. *Lain tarkoitus.* Pykälässä säädettäisiin lain tavoitteista. Lain tarkoituksena olisi parantaa suomalaisten verkkotunnusten saatavuutta. Suomalaiset yritykset, yhteisöt ja säätiöt, voisivat jatkossa entistä nopeammin ja hallinnollisesti kevyemmällä menettelyllä saada Internet-tietoverkon suomalaisen maatunnuksen alaisen verkkotunnuksen. Esitetyillä muutoksilla pyrittäisiin osaltaan helpottamaan hakijoiden toimintaa omilla toimialoillaan.

Laila pyrittäisiin turvaamaan suomalaisten verkkotunnusten tasapuolinen saatavuus. Laissa säädettäisiin verkkotunnuksen hakemisesta ja sen myöntämisestä. Vapaa verkkotunnus myönnettäisiin aikaprioriteettiperiaatteen mukaisesti sitä ensin hakeneelle.

Esityksen tavoitteena on myös edistää tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamista tietoverkossa. Tarkoituksena olisi luoda läpinäkyvä, yksinkertainen, nopea, oikeudenmukainen ja edullinen verkkotunnusten rekisteröinti- ja ylläpitomekanismi. Verkkopalvelut tarjoavat jo tänä päivänä runsaasti mahdollisuuksia tiedon tuottamiseen ja välittämiseen, palvelujen tarjoamiseen, toimintojen kehittämiseen, osallistumiseen ja mielipiteiden vaihtoon. Tulevaisuudessa tämä suuntaus vahvistuu. Esimerkiksi viranomaisten palvelujen ja tiedotusten tarjoaminen ja näiden etsiminen Internet-tietoverkon välityksellä tulee entistä helpommaksi saavuttaa yhä suuremmalle joukolla niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla. Helposti muistettavan verkkotunnuksen avulla suomalaiset yritykset, yhteisöt ja säätiöt voisivat entistä tehokkaammin tarjota tietojaan, tuotteitaan ja palvelujaan Internet-tietoverkossa.

2 §. *Soveltamisala.* Lakia sovellettaisiin Internet-tietoverkon Suomen .fi-maatunnukseen päättyviin verkkotunnuksiin, verkkotunnushallintoon ja verkkotunnushakemusten välittämiseen.

Soveltamisalan ulkopuolelle jäisivät kaikki muut ensimmäisen asteen kansalliset ja maailmanlaajuiset verkkotunnukset. Suomen käytössä on ISO-3166 -standardin mukainen maatunnus .fi. Suomalaiset verkkotunnukset muodostetaan sen mukaan nimetyn tietoverkon maakohtaisen juuripalvelimen avulla.

Esityksessä säädettäisiin verkkotunnushallinnosta, jolla tarkoitettaisiin muun muassa verkkotunnuksen myöntämiseen, uudistamiseen, irtisanomiseen, sulkemiseen ja peruuttamiseen liittyvää hallintomenettelyä sekä verkkotunnusrekisterin ylläpitoa. Verkkotunnushakemusten välittämällä tarkoitettaisiin verkkotunnushakemusten toimittamista Viestintävirastolle.

3 §. *Määritelmät.* Lakiin ehdotetaan otettavaksi eräitä keskeisiä määritelmiä.

Pykälän 1 kohdan mukaan verkkotunnuksella tarkoitettaisiin kirjaimista, numeroista tai muista sallituista merkeistä taikka niiden yhdistelmästä muodostuvaa Internet-tietoverkon nimimuotoista fi-maatunnuksen alaista toisen asteen osoitetietoa, jonka avulla tietoverkkoon liittyneet tietokoneet voivat olla yhteydessä toisiinsa, esimerkiksi organisaatio.fi. Varsinainen Internet-osoite eli IP-osoite muodostuu vaikeasti muistettavasta numeroiden ja pisteiden sarjasta. Verkkotunnuksen avulla nimipalvelin yhdistää viestinnän verkkotunnuksen haltijan IP-osoitteeseen. Verkkotunnus on tekniseltä luonteeltaan sanallinen IP-osoitteen ilmaisu.

Pykälän 2 kohdan mukaan fi-juurella tarkoitettaisiin Suomen maakohtaista juuripalvelinta, jonka alaisia kaikki suomalaiset verkkotunnukset ja niihin liitetyt tietokoneet ovat.

Ehdotetun pykälän 3 kohdassa määritellään suojattu nimi ja merkki. Suojatulla nimellä tarkoitettaisiin kaupparekisterilain (129/1979), yhdistyslain (503/1989), säätiölain (109/1930) tai puoluelain (10/1969) mukaiseen rekisteriin merkittyä nimeä ja julkisyhteisön tai sen toimielimen nimeä. Nimellä tarkoitettaisiin rekisterin merkittyä nimeä sekä sen rekisteröidyssä muodossa että ilman yhteisömuodon

tunnusta. Suojatulla merkillä tarkoitettaisiin tavaramerkkilain (7/1964) mukaiseen suomalaiseen rekisteriin tai yhteisön tavaramerkkiviraston rekisteriin merkittyä tavaramerkkiä sekä yhteismerkkinä (795/1980) mukaista yhteismerkkiä. Tässä tarkoitettu tavaramerkki voisi olla niin sanottu yhdistelmämerkki, sanamerkki, kirjainyhdistelmä tai numero- ja kirjainyhdistelmä.

Pykälän 4 kohdan mukaan verkkotunnuspalvelulla tarkoitettaisiin palvelua, joka sisältää verkkotunnushakemuksen välittämisen Viestintävirastolle ja verkkotunnuksen käytön edellyttämien määrittelyjen tekemisen tietojärjestelmiin. Verkkotunnuspalvelujen tarjoaja tekisi asiakkaidensa toimeksiannosta verkkotunnushakemuksia Viestintävirastolle. Tällaisen palvelun tarjoajalla pitäisi olla käytössään verkkotunnuksen toimivuudelle välttämätön tekniikka eli käytännössä nimipalvelimet. Verkkotunnuspalvelua tarjoavan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön ilmoittautumisvelvollisuudesta ja tehtävistä säädetäisiin lain 14 §:ssä.

4 § *Verkkotunnuksen muoto ja sisältö.* Pykälän 1 momentissa säädetäisiin verkkotunnuksen muodosta. Verkkotunnuksessa olisi verkkotunnushallinnollisista syistä oltava vähintään kolme merkkiä. Syynä tähän ovat kansainväliseen ISO-3166 standardiin perustuvat alueiden ja kansojen kaksikirjaimiset tunnuksat. Kansainvälisissä standardeissa kaikkialla toimivia merkkejä ovat tällä hetkellä kirjaimet a–z ja numerot 0–9 sekä väliviiva. Merkkien enimmäismäärän rajoittaminen perustuu kansainvälisiin teknisiin standardeihin (RFC 1034), joiden mukaan verkkotunnuksessa voi olla enintään 63 merkkiä. Maatunnuksessa .fi on jo kolme merkkiä, jolloin jää jäljelle 60 merkkiä, joista tunnus voidaan muodostaa.

Viestintävirasto antaisi tarkemmat määräykset verkkotunnuksessa sallituista merkeistä, kuten käytettävistä kirjaimista, muista merkeistä sekä merkkien lukumäärästä. Kyse on yksityiskohtaisista teknisistä normeista, jotka saattavat muuttua tulevaisuudessa.

Pykälän 2 momentissa säädetäisiin niistä sanoista, lyhenteistä tai ilmaisista, joita verkkotunnus ei saa sisältää. Eräs esityksen keskeisistä tavoitteista on siirtyä

verkkotunnusten myöntämisessä pääosin jälkikäteisvalvontaan. Eräiden kiellettyjen merkkijonojen rekisteröinti verkkotunnuksiksi voidaan kuitenkin estää jo ennakolta. Esitetyt kiellot vastaavat voimassa olevia verkkotunnus- ja tunnusmerkkisääntöjä. Samanaikaisesti esityksen valmistelun kanssa on kehitetty uutta automaatioon perustuvaa rekisteröintijärjestelmää, jossa pyritään muun muassa ottamaan mahdollisimman suuressa määrin huomioon kiellettäväksi esitetyt merkkijonot. Verkkotunnuksen rekisteröintijärjestelmä ei kuitenkaan olisi stabiili. Koska kieli, sanonnat ja ilmaisut elävä koko ajan, myös järjestelmää päivitetäisiin jatkuvasti.

Momentin 1 kohdan mukaan verkkotunnus ei saisi muodostua ainoastaan yritys-, säätiö- tai yhteisömuotoa osoittavista sanoista tai niiden lyhenteistä, eikä sanasta ”tavaramerkki”. Verkkotunnus ei esimerkiksi voisi olla muotoa oyab.fi, kommandiittiyhtio.fi, tmi.fi, osuus.fi tai yhdistys.fi.

Momentin 2 kohdan mukaan verkkotunnus ei saisi muodostua ainoastaan luonnollisen henkilön nimestä. Tällä tarkoitettaisiin henkilön etu- ja sukunimestä koostuvaa verkkotunnusta. Luonnollisen henkilön nimi hyväksyttäisiin verkkotunnukseksi vain silloin, kun nimi on rekisteröity kauppa-, yhdistys-, säätiö- tai puoluerekisteriin yhteisön tai säätiön nimeksi. Esimerkiksi toiminimi Ville Virtaselle myönnettäisiin verkkotunnus villevirtanen.fi ja Liisa Virtanen Oy:lle tunnus liisavirtanen.fi. Näin estettäisiin epäasialliset ja spekulatiiviset rekisteröinnit, joissa hakija pyrkii hyödyntämään esimerkiksi kuuluisien henkilöiden kuten poliitikkojen, taiteilijoiden ja yritysmaailman edustajien nimiä houkutellessaan kävijöitä omille verkkosivuilleen.

Momentin 3 kohdan mukaan verkkotunnus ei saisi muodostua ainoastaan ensimmäisen asteen verkkotunnuksesta. Ensimmäisen asteen verkkotunnuksella tarkoitettaisiin maailmanlaajuisena tai maatunnuksena käytettävää ensimmäisen asteen verkkotunnusta. Ensimmäisen asteen maailmanlaajuisia verkkotunnuksia ovat esimerkiksi .com, .net ja .org. Ensimmäisen asteen maatunnuksena käytettäviä verkkotunnuksia ovat esimerkiksi .fi (Suomi), joka on Suomen maakohtainen Internet-tietoverkon ensimmäisen asteen

verkkotunnus sekä .se (Ruotsi), .fr (Ranska) ja .jp (Japani). Verkkotunnus ei siten voisi olla muotoa org.fi tai fr.fi.

Pykälän 3 momentin mukaan haettu verkkotunnus ei saisi oikeudettomasti perustua toisen suojattuun nimeen tai merkkiin. Lähtökohtaisesti ehdotetussa laissa tunnustettaisiin suojatun nimen tai merkin haltijan oikeus tämän lain mukaiseen verkkotunnukseen. Loukatun oikeussuojakeinoista säädettäisiin lain 11 ja 12 §:ssä.

Esityksessä on haluttu korostaa hakijan vastuun merkitystä siirryttäessä avoimempaan, kevyempään ja nopeampaan verkkotunnusten myöntämismenettelyyn. Hakijan tulisi verkkotunnusta hakiessaan aktiivisesti selvittää, että haettava verkkotunnus ei loukkaa toisten suojattuja oikeuksia, kuten esimerkiksi rekisteröityjä toiminimiä tai tavaramerkkejä. Tietotekninen kehitys on mahdollistanut yksinkertaisten tunnusmerkkiselvitysten tekemisen Internet-tietoverkon välityksellä. Kuka tahansa, jolla on pääsy Internet-tietoverkkoon, voi tietopalvelujen avulla milloin tahansa selvittää patenti- ja rekisterihallituksen rekisteröimät nimet ja tavaramerkit. Myös yhteisön tavaramerkit ovat tarkastettavissa sisämarkkinoiden harmonisointiviraston tietopalvelun kautta. Lisäksi Viestintäviraston verkkosivuilla on tietopalvelu, jossa voimassa olevat verkkotunnukset ovat nähtävänä. Hakija voisi hyödyntää mainittuja tietopalveluja kartoittaessaan sopivaa verkkotunnusta ja selvittää ennakolta, loukkaako haettava verkkotunnus jo rekisteröityjä tunnusmerkkejä. Ehdotettu säännös on hakijan edun mukainen. Jokainen hakija pystyy omalla toiminnallaan ehkäisemään toisen oikeutta loukkaavan verkkotunnuksen käyttöön ottamisesta aiheutuvat vaatimukset. Ehdotetussa laissa ei ole säännöksiä vahinkojen korvaamisesta. Toisen oikeutta loukkaavan tunnuksen rekisteröimisestä oikeudenhaltijalle mahdollisesti aiheutuvan vahingon korvaamiseen sovellettaisiin vahingonkorvauslakia sekä erityislakien vahingonkorvaussäännöksiä. Esimerkiksi toiminimen suoja on määritelty toiminimilaissa (128/1979), jolloin myös vahingon korvaamiseen toiminimioikeuden loukkauksen perusteella on sovellettava toiminimilain säännöksiä.

Pykälän 4 momentin mukaan verkkotunnus

ei saisi sisältää hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastaisia ilmaisuja. Verkkotunnukseksi ei siten hyväksyttäisi yleistä sopivuuskäsitystä loukkaavia sanoja tai ilmaisuja, kuten alatyylin sanoja tai rikolliseen toimintaan kehottavia ilmaisuja.

5 § *Verkkotunnuksen hakeminen*. Pykälän 1 momentin mukaan sen, joka haluaa käyttöönsä fi-maatunnukseen päättyvän verkkotunnuksen Internet-tietoverkkoon olisi haettava sitä Viestintävirastolta.

Verkkotunnushakemus tehtäisiin kirjallisesti Viestintäviraston vahvistamalla lomakkeella. Verkkotunnushakemuksessa olisi esitettävä Viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot. Näitä olisivat muun muassa haettava verkkotunnus, hakijan tunniste- ja yhteystiedot sekä nimipalvelintiedot. Hakemus voitaisiin toimittaa Viestintävirastolle myös sähköisessä muodossa, jolloin siihen sovellettaisiin sähköisestä asioinnista hallinnossa (1318/1999) annettua lakia. Käytännössä kaikki verkkotunnushakemukset toimitetaan Viestintävirastolle sähköpostin välityksellä Internet-tietoverkossa olevaa hakemuslomaketta käyttäen. Menettely on havaittu erittäin joustavaksi, nopeaksi ja asiakasystävälliseksi.

Viestintäviraston tämän lain mukaiseen viranomaistoimintaan sovellettaisiin hallintomenettelylakia (598/1982), jollei tästä laista muuta johtuisi.

Pykälän 2 momentin mukaan Viestintävirasto antaisi lisäksi tarkemmat määräykset verkkotunnuksen toimivuuden kannalta välttämättömistä teknisistä määrittelyistä, kuten toisistaan riippumattomien nimipalvelinten määrittelyjä koskevista NS-, MX- ja SOA-tietueista. Internet-tietoverkko perustuu maailmanlaajuisen TCP/IP-yhteyksikäyttöön. Yhteyksikäytännön

mukaiseen tietoverkkoon kytkeytyneet tietokoneet ja muut laitteet käyttävät yksilöllistä tunnistamistietoa, IP-osoitetta. Koska eri IP-osoitteiden muistaminen olisi maailmanlaajuisessa liikenteessä mahdotonta, käyttöön on otettu niin sanottu DNS-järjestelmä (domain name system), jonka perusteella tietylle verkkotunnukselle asetettu nimipalvelin osaa yhdistää viestin halutun laitteen IP-osoitteeseen. Toimiakseen DNS-järjestelmän edellyttämällä tavalla nimipalvelinten on täytettävä tietyt vaatimukset. Vaatimukset on kuvattu niin

sanotuissa RFC-dokumenteissa (Request for Comments), jotka ovat Internet-tietoverkon yhteisiä käytännösääntöjä. Viestintäviraston määräyksellä varmistettaisiin, että verkkotunnusta varten asetetut nimipalvelimet täyttävät eräät näiden dokumenttien vaatimukset. Säästötoimivalta on tarkoituksenmukaisinta antaa Viestintävirastolle, koska kysymyksessä ovat yksityiskohtaiset tekniset normit.

Pykälän 3 momentin mukaan verkkotunnusta voisi hakea Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai yksityinen elinkeinonharjoittaja tai suomalainen julkisyhteisö. Ulkomaalaisilla yhteisöillä ja elinkeinonharjoittajille on mahdollisuus saada käyttöönsä suomalainen verkkotunnus rekisteröimällä kaupparekisteriin suomalainen sivuliike. Ulkomaalaisen tavaramerkinhaltijan merkki voitaisiin suojata suomalaisessa verkkotunnusrekisterissä rekisteröimällä tunnus Suomessa rekisteröidyn tytäryhtiön tai muun sopimuskumppanin nimiin. Lakiehdotus ei estä esimerkiksi suomalaisia tavaramerkkiasiamiehiä rekisteröimästä tunnuksia omista nimissään päämiestensä lukuun.

Rekisteröidyllä oikeushenkilöllä tai yksityisellä elinkeinonharjoittajalla tarkoitettaisiin patentti- ja rekisterihallituksen ylläpitämään kauppaa, yhdistys- tai säätiörekisteriin merkittyä luonnollista henkilöä, oikeushenkilöä tai ulkomaisen elinkeinonharjoittajan sivuliikettä sekä rekisteröityjä puolueita. Verkkotunnusta voisi hakea vasta rekisteriin merkitsemisen jälkeen. Näin ollen patentti- ja rekisterihallituksessa tai oikeusministeriön puolerekisterissä vireillä olevat ilmoitukset esimerkiksi yrityksen tai puolueen perustamista varten eivät vielä oikeuttaisi hakemaan verkkotunnusta.

Esityksessä tarkoitettaisiin suomalaisella julkisyhteisöllä julkisoikeudellista oikeushenkilöä, jonka tehtävänä on lainsäädännössä määritellyn julkisen tehtävän hoitaminen tai jolla on toimivalta käyttää julkista valtaa. Julkisyhteisöjä olisivat esimerkiksi Suomen valtio, ministeriöt, keskusvirastot, kunnat, kaupungit, kuntaliitot, kuntayhtymät ja -piirit, muut merkittävät viranomaisorganisaatiot, yliopistot, korkeakoulut, ammattikorkeakoulut, seurakunnat ja rekisteröidyt uskonnolliset

yhdyskunnat. Lisäksi julkisyhteisöksi katsottaisiin vallitsevan käytännön mukaisesti Suomessa sijaitsevat vieraiden valtioiden suurlähetystöt tai edustustot. Julkisyhteisöiksi ei katsottaisi epäitsenäisiä orgaaneja, joilla ei ole itsenäisen oikeushenkilön asemaa, kuten esimerkiksi valtion tai kunnan alaisuudessa toimivia tai jonkun yksityisoikeudellisen organisaation ylläpitämiä oppilaitoksia.

Hakijalle myönnettävien verkkotunnusten lukumäärää ei rajoitettaisi. Jos samaa verkkotunnusta hakisi useampi kuin yksi hakija, tunnus myönnettäisiin aikaprioriteettiperiaatteen mukaisesti sitä ensin hakeneelle.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin verkkotunnusten varastointikiellosta. Verkkotunnuksia ei saa hakea varastoitavaksi jälleenluovutustarkoitukseen.

Verkkotunnusten varastointi on yleismaailmallinen ongelma. Säännöksen tarkoituksena olisi estää tunnusten hankkiminen kauppatavaraksi pelkästään jälleenluovutustarkoituksessa ja turvata rajallisen nimiavaruuden tarkoituksenmukainen ja tehokas käyttö. Tunnuksiksi soveltuvien nimien massaluonteisen hankinnan salliminen estäisi tehokkaasti muita tunnusten tarvitsijoita saamasta käyttöönsä niille parhaiten soveltuvia verkkotunnuksia. Varastoinnin salliminen synnyttäisi tunnuksien saaneelle monopolinomaisen painostusaseman ja mahdollistaisi kohtuuttoman taloudellisen hyötymisen tunnuksista.

Pykälän 5 momentin mukaan hakemusta tehtäessä olisi suoritettava käsittelymaksu. Hakemus katsottaisiin tehdyksi vasta, kun maksu on suoritettu. Maksun voisi suorittaa Viestintäviraston sähköistä pankkiyhteyttä käyttäen tai Viestintäviraston asiakaspalvelussa.

Käsittelymaksun suorittaminen verkkotunnusta haettaessa on verkkotunnuksien tarvitsijoiden edun mukaista. Ennakkomaksu ehkäisisi verkkotunnusten tarpeetonta, epäasianmukaista ja spekulatiivista rekisteröimistä ja turvaisi siten entistä paremmin rajoitetun tunnusavaruuden tosiasiallisia käyttömahdollisuuksia. Ehdotettu säännös ei poikkea muiden vastaavien viranomaisten noudattamasta menettelystä. Lainsäädännössä tällaisesta menettelystä on säädetty esimerkiksi

kaupparekisterilaissa (129/1979), tavaramerkkilaisissa (7/1964) ja yhdistysrekisteriasetuksessa (506/1989). Kaupparekisterilain 21 §:n 2 momentin mukaan ilmoitusta tehtäessä on suoritettava säädetty maksu. Ilmoitus tulee vireille vasta, kun maksu on suoritettu. Samansisältöinen säännös on myös tavaramerkkilain 17 §:n 2 momentti. Myös eräissä muissa viranomaisissa maksu on suoritettava viimeistään hakemusta jätettäessä, kuten esimerkiksi haettaessa passia tai henkilökorttia. Hakemusmaksua ei palautettaisi hakijalle, vaikka tunnusta ei myönnettäisi. Verkkotunnuksen hakemisprosessi voi jäädä kesken hakijan omasta tahdosta tai Viestintäviraston havaitessa puutteen, jota hakija ei kehotuksesta huolimatta oikaise. Virasto käsittelee kaikki vireille tulleet hakemukset riippumatta siitä, myönnetäänkö verkkotunnus vai ei. Hakemusten käsittely aiheuttaa aina kustannuksia, ja käsittelymaksun palauttaminen edelleen lisäkustannuksia. Tällainen menettely ei olisi tarkoituksenmukaista. Hakijalla olisi aina mahdollisuus hakea tunnusta uudelleen, vaikka se olisi peruuttanut hakemuksen kesken hakuprosessin.

6 §. Viestintäviraston selvittämisvelvollisuus. Pykälässä säädettäisiin Viestintäviraston selvittämisvelvollisuuden laajuudesta. Viranomaisen selvittämisvelvollisuudesta säädetään hallintomenettelylain 17 §:ssä. Ehdotuksen mukaan Viestintäviraston selvittämisvelvollisuudesta otettaisiin erityinen säännös. Viestintävirasto tarkastaisi hakemukset koneellista palveluautomaatiojärjestelmää käyttäen. Tällöin Viestintävirasto selvittäisi, että haetussa verkkotunnuksessa on vähintään kolme sallittua merkkiä, ja että tunnus ei muodostu pelkästä ensimmäisen asteen maailmanlaajuisena tai maatunnukseksi käytettävästä verkkotunnuksesta. Lisäksi Viestintävirasto tarkastaisi, että verkkotunnus ei muodostu pelkästä yritys-, säätiö-, tai yhteisömuotoa osoittavasta sanasta tai sellaisen lyhenteestä taikka sanasta tavaramerkki. Viestintäviraston olisi myös sulkulistaa ylläpitämällä varmistettava, että haettu tunnus ei ole hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastainen. Muilta osin selvitys perustuisi hakijan antamiin ja oikeaksi vakuuttamiin tietoihin. Viestintävirastolla olisi aktiivinen tiedonantovelvollisuus

tunnuksen myöntämisen edellytyksistä ja hakijan vastuusta. Virasto neuvoisi ja opastaisi hakijaa tarkastamaan tunnusmerkkirekistereistä, ettei haettava tunnus loukkaa toisen oikeutta. Hakemusprosessin eri vaiheissa hakijan olisi annettava järjestelmälle tietoja oikeudestaan haettuun verkkotunnukseen. Hakijalla olisi mahdollisuus jo hakemusvaiheessa varmistua oikeutensa perusteista. Käytännössä tämä toteutettaisiin hakemuslomakkeeseen liitettävillä linkeillä Suomessa voimassa olevien tunnusmerkkioikeuksien rekistereihin. Kaikissa menettelyn vaiheissa hakijalla olisi mahdollisuus keskeyttää hakemusprosessi ilman kuluja tai seuraamuksia. Hakemusta ei hyväksyttäisi, ennen kuin hakija ilmoittaisi varmistuneensa haetun tunnuksen lainmukaisuudesta. Menettelyllä pyrittäisiin varmistamaan, että hakija ei voi vilpittömässä mielessä rekisteröidä verkkotunnusta, joka ei täytä lain 4 §:n edellytyksiä. Jos hakija tahallisesti tai tuottamuksellisesti rekisteröisi lain vastaisen tunnuksen, hän voisi syyllistyä rikoslain 16 luvun 7 §:ssä rangaistavaksi säädettyyn rekisterimerkintärikokseen. Hakijan menettelyllä voisi olla merkitystä myös arvioitaessa toiminimi- tai tavaramerkkilakiin perustuvaa vahingonkorvausvelvollisuutta.

Viestintävirasto seuraisi henkilöiden ennakkotarkastusta väärin rekisteröintien välttämiseksi. Viestintäviraston oikeudesta sulkea tai peruuttaa oikeudettomasti rekisteröity tunnus säädettäisiin lain 11 ja 12 §:ssä.

7 §. Verkkotunnuksen myöntäminen. Pykälän 1 momentin mukaan Viestintävirasto myöntäisi verkkotunnuksen enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Verkkotunnus voitaisiin hakemuksesta myöntää lyhyemmäksi ajanjaksoksi. Verkkotunnuksen uusimisesta säädettäisiin lain 9 §:ssä. Kolmen vuoden määräaika on perusteltu sen vuoksi, että uudistamismenettelyn yhteydessä käyttämättömäksi jääneet verkkotunnukset voitaisiin lakkauttaa ja jakaa uudelleen niitä haluaville. Tämä tehostaisi rajallisen nimiavaruuden käyttöä. Tietyn ajanjakson voimassa oleva uudistettava verkkotunnus vastaa myös kansainvälistä käytäntöä.

Pykälän 2 momentin mukaan verkkotunnushakemus raukeaisi, jos se on puutteellinen tai Viestintävirasto havaitsee

muun esteen hyväksymiselle, eikä hakija kehotuksesta huolimatta korjaa puutetta tai estettä Viestintäviraston asettamassa vähintään yhden kuukauden määräajassa. Ehdotettu momentti edistää järjestelmän tehokasta toimivuutta tilanteessa, jossa haettavien verkkotunnusten lukumäärä kasvaa huomattavasti nykyisestä tasosta. Säännöstä sovellettaisiin tilanteissa, joissa Viestintävirasto on ilmoittanut verkkotunnuksen hakijalle hakemuksessa olevasta puutteesta, ja hakija ei ole asetetussa määräajassa poistanut puutetta. Hallinnon tehokkuuden kannalta olisi epätarkoituksenmukaista, jos virasto joutuisi tekemään kirjallisen hylkäävän hallintopäätöksen hakemuksesta, johon hakija ei ole kehotuksesta huolimatta vastannut. Raukeamisen aiheuttaisi aina hakijan oma passiivisuus. Samankaltainen raukeamissäännös on muun muassa kaupparekisterilain 21 §:n 2 momentissa ja yhdistyslain 49 §:n 2 momentissa. Hakemuksen raukeaminen ei estäisi hakijaa hakemasta uudelleen samaa verkkotunnusta. Havaittu puute taikka muu este voisi olla esimerkiksi teknisen tarkastuksen yhteydessä havaittu nimipalvelimien toimimattomuus taikka ilmoitetun toiminimen ja sen yritys- ja yhteisömuototunnuksen ristiriitaisuus.

8 §. *Verkkotunnuksen muutos ja siirto.* Pykälän 1 momentin mukaan verkkotunnuksen haltija voisi muuttaa verkkotunnustaan hakemuksella. Edellistä verkkotunnusta voisi käyttää muutetun tunnuksen rinnalla enintään kolme kuukautta, jollei Viestintävirasto jatkaisi tätä määräaika. Muutoksessa verkkotunnus muutetaan toiseksi, mutta haltijan tiedot säilyvät ennallaan. Muutoksen tarkoituksena on antaa hakijalle mahdollisuus muuttaa olemassa olevaa verkkotunnusta ilman, että hakijan pitää erikseen irtisanoa vanha tunnuksensa ja hakea uutta verkkotunnusta. Hakijan suojaksi säädettäisiin kolmen kuukauden siirtymäaika, jonka aikana vanha ja uusi osoite toimitusvälineinä, jolloin hakijalla olisi mahdollisuus tiedottaa sidosryhmilleen muutoksesta. Samalla vapautuisi käyttökelpoisia verkkotunnuksia toisten käyttöön. Vapautunut tunnus voitaisiin antaa toiselle hakijalle aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua vanhan tunnuksen lakkaamisesta, jotta uudet nimipalvelintiedot päivittyisivät ja edellisen verkkotunnuksen haltijan palveluntarjoajalla

olisi riittävästi aikaa poistaa määrittelyt nimipalvelimiltään. Tällä pyrittäisiin ehkäisemään tilanteet, joissa edellisen palveluntarjoajan nimipalvelimet antaisivat vanhentunutta tietoa. Viestintävirasto voisi tunnuksen haltijan perustellusta kirjallisesta pyynnöstä jatkaa määräaika. Kolmen kuukauden siirtymäaika on yleensä riittävä, mutta yksittäistapauksissa voi olla perusteltua jatkaa määräaika. Haltijan olisi kuitenkin aina perusteltava pyyntö kirjallisesti.

Pykälän 2 momentin mukaan verkkotunnus voitaisiin siirtää toiselle. Siirtämismenettelyyn sovellettaisiin 5 §:ää soveltuvien osin, kuten hakemusmenettelyä ja hakijaa koskevia vaatimuksia. Siirto tulisi voimaan, kun Viestintävirasto on hyväksynyt siirtoa koskevan hakemuksen. Siirrossa verkkotunnus säilyy samana, mutta sen haltija muuttuu toiseksi. Viestintävirasto ei tutkisi ennakolta siirtooperustetta, vaan hakija vastaisi siitä, että siirrolle on laillinen peruste. Lisäksi momentissa todettaisiin selvyyden vuoksi, että siirtoa koskevaa hakemusta ei ratkaistaisi, jos verkkotunnuksen peruuttamista tai sulkemista koskeva asia on vireillä Viestintävirastossa.

Pykälän 3 momentin mukaan Viestintäviraston olisi siirrettävä verkkotunnus, jos tuomioistuimien on lainvoimaisella päätöksellään vahvistanut hakijan oikeuden verkkotunnukseen. Ehdotettu säännös koskisi niitä tilanteita, joissa tuomioistuin on lopullisesti ratkaissut oikeuden verkkotunnukseen, jolloin Viestintäviraston olisi hakemuksesta ilman muuta perustetta tai tutkimusvelvollisuutta siirrettävä verkkotunnus hakijalle.

9 §. *Verkkotunnuksen uudistaminen.* Pykälässä säädettäisiin verkkotunnuksen uudistamismenettelystä. Verkkotunnus olisi mahdollista uudistaa rajoittamattoman määrän kertoja aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Verkkotunnuksen uudistaminen vastaisi muiden maiden ja maailmanlaajuisten juurten alaisten verkkotunnusten hallinnoinnissa noudatettavaa käytäntöä.

Pykälän 1 momentin mukaan verkkotunnuksen haltija voisi uudistaa tunnuksen suorittamalla siitä säädetyt maksut Viestintävirastolle. Viestintävirasto lähettäisi verkkotunnuksen haltijalle kirjallisen ilmoituksen

uudistamismahdollisuudesta viimeistään kaksi kuukautta ennen tunnuksen voimassaolon lakkaamista. Ilmoituksessa hakijalle annettaisiin seikkaperäinen selvitys siitä, mitä asia koskee, miten maksun voi suorittaa sekä mitä uudistamatta jättämisestä seuraa. Verkkotunnuksen haltija vastaisi siitä, että sen Viestintävirastolle ilmoittamat yhteystiedot ovat ajan tasalla.

Pykälän 2 momentin mukaan verkkotunnuksen voimassaolo lakkaisi ilman eri päätöstä. Viestintävirasto poistaisi verkkotunnuksen fi-juuresta, jos tunnuksen haltija ei ilmoitettuun määräpäivään mennessä ole ryhtynyt toimiin verkkotunnuksen uudistamiseksi. Jos ilmoitus ei tavoittaisi tunnuksen haltijaa virastolle ilmoitetusta postiosoitteesta, vastuu tunnuksen käyttöoikeuden lakkaamisesta olisi sen haltijalla. Menetetyn tunnuksen haltijalla olisi mahdollisuus saada tunnus takaisin hakemalla sitä normaalin hakemismenettelyn mukaisesti.

Pykälän 3 momentin mukaan Viestintävirasto voisi myöntää lakanneen verkkotunnuksen uudelle hakijalle aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua sen voimassaolon lakkaamisesta. Peruste ehdotetulle karenssiajalle on sama kuin 8 pykälän 1 momentissa.

10 §. *Verkkotunnuksen irtisanominen.* Pykälän 1 momentin mukaan verkkotunnuksen haltija voisi irtisanoa tunnuksen kirjallisella ilmoituksella Viestintävirastolle. Irtisanotto tunnus poistettaisiin verkkotunnusrekisteristä ja fi-juuresta, jolloin irtisanotun tunnuksen alla olevat verkkosivut ja sähköpostit lakkaavat toimimasta. Tunnusta ei voisi sanoa irti kukaan muu kuin verkkotunnuksen haltija tai tämän valtuuttama asiamies, jonka pitäisi yksilöidyllä valtakirjalla osoittaa edustusosoikeutensa. Jos verkkotunnuksen haltijayhteisö on esimerkiksi lakannut tai jakautunut kahdeksi tai useammaksi yhteisöksi, irtisanomisilmoituksen tekijän pitäisi esittää selvitystä siitä, missä ominaisuudessa ja millä valtuuksilla hän toimii. Ehdotetun säännöksen tarkoituksena on ehkäistä mahdolliset väärinkäytökset ja väärinkäsitykset. Säännöksen sisältö vastaisi nykyisin noudatettavaa hyvin toiminutta käytäntöä. Irtisanominen tulisi voimaan haltijan ilmoittamasta päivämäärästä lukien. Jos mitään päivämäärää ei ilmoitettaisi, irtisanominen tulisi voimaan sinä päivänä,

jona ilmoitus saapuu Viestintävirastolle.

Pykälän 2 momentin mukaan Viestintävirasto voisi myöntää irtisanotun verkkotunnuksen uudelle hakijalle aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisen voimaantulosta. Peruste on sama kuin 8 §:n 1 momentissa.

11 §. *Verkkotunnuksen sulkeminen.* Verkkotunnuksia myönnettäessä ei ole mahdollista ottaa ennalta huomioon kaikkia tilanteita, joissa tunnuksen käyttö saattaa aiheuttaa epäselvyyksiä tai tunnuksessa ilmenee muita puutteita. Internet-verkkotunnusten luonteen vuoksi näihin tilanteisiin tulisi voida puuttua nopeasti ja mahdollisimman kevyellä hallintomenettelyllä kenenkään oikeusturvan kuitenkaan vaarantumatta. Nopea, kevyt, tehokas ja taloudellisesti rationaalinen menettely olisi tällaisissa tilanteissa kaikkien osapuolten etu. Tietoisuus siitä, että virasto voisi tarvittaessa reagoida nopeasti havaittuihin epäkohtiin, olisi myös omiaan ennaltaehkäisemään lain vastaista toimintaa. Verkkotunnuksen sulkemista pyytäisi pääsääntöisesti joko hakija tai se, joka katsoo tunnuksen loukkaavan oikeuttaan. Viestintävirasto voisi sulkea tunnuksen myös muun viranomaisen pyynnöstä tai omaaloitteisesti laissa säädetyissä tilanteissa. Verkkotunnuksen sulkeminen olisi ensisijainen puuttumiskeino suhteessa peruuttamiseen.

Pykälän 1 momentin mukaan Viestintävirasto voisi sulkea verkkotunnuksen jäljempänä mainituin perustein enintään vuoden määräajaksi. Virasto tutkisi aina tapauskohtaisesti sulkemispyynnön perusteet ja päättäisi sulkemisen kestosta. Sulkeminen vuotta lyhyemmäksi ajaksi olisi useissa tapauksissa riittävä keino, koska esimerkiksi toisen tunnusmerkkioikeuden loukkauksesta saatava hyöty usein menetetään jo tunnuksen sulkemisen yhteydessä.

Momentin 1 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi sulkea verkkotunnuksen, jos poliisi- tai syyttäjäviranomainen on pyytänyt tunnuksen sulkemista. Tunnuksen sulkeminen voi olla välttämätöntä esimerkiksi silloin, kun poliisi epäilee sitä käytettävän rikolliseen toimintaan.

Momentin 2 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi sulkea verkkotunnuksen, jos tunnusta varten ei ole toimintakuntoisia nimipalvelimia tai sen muut verkkotekniset määrittelyt ovat jatkuvasti tai olennaisesti

määräysten vastaisia. Tällaisissa tapauksissa verkkotunnuksen takana olevat verkkosivut ja sähköpostiosoitteet eivät toimi. Ehdotettu säännös ehkäisee nimiavaruuden tarpeetonta kuormitusta. Säännöksellä myös estettäisiin nimipalvelimien tarkoituksellinen irtisanominen heti verkkotunnuksen myöntämisen jälkeen. Sulkemiseen edellytyksenä on, että puutteellisuudet ovat jatkuvia tai olennaisia. Väliaikaiset katkokset eivät siis oikeuttaisi Viestintävirastoa sulkemaan tunnusta. Näiden teknisten edellytysten toimivuuden tarkastaminen on vaivatonta, sillä ilmoitettuihin palvelimiin voidaan lähettää toistuvasti kyselyjä niiden toimintakunnon seuraamiseksi. Lisäksi sulkemisen edellytyksenä olisi, että puutetta ei ole korjattu Viestintäviraston antamasta kehoituksesta huolimatta. Viestintävirasto lähettäisi hakijalle kehoituksen havaitun puutteen poistamiseksi kirjallisesti tai sähköpostitse. Jos verkkotunnuksen haltija ei kehoituksessa ilmoitetussa määräajassa poista puutetta, virasto voisi sulkea tunnuksen. Momentin 3 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi sulkea verkkotunnuksen, jos on todennäköisiä syitä epäillä, että tunnus on siirretty toiselle ilman oikeuden haltijan suostumusta, ja tämä pyytää tunnuksen sulkemista, eikä siirronsaaja kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen. Sulkeminen edellyttäisi aina näyttöä oikeuden loukkauksesta. On mahdollista, että verkkotunnus siirretään toiselle ja edelleen kolmannelle ilman esimerkiksi tavaramerkin haltijan tai verkkotunnuksen ensimmäisen haltijan suostumusta. Tunnusta ei voi luovuttaa edelleen paremmalla oikeudella, kuin millä luovuttaja on sen itse saanut. Jos siirronsaaja ei kahden viikon kuluessa esittäisi hyväksyttävää perustetta siirrolle, Viestintävirasto voisi tavaramerkin haltijan tai verkkotunnuksen ensimmäisen haltijan pyynnöstä sulkea tunnuksen asian selvittämistä varten. Oikeutta sulkemispyynnön tekemiseen ei ole rajoitettu. Momentin 4 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi sulkea verkkotunnuksen, jos on todennäköisiä syitä epäillä, että tunnus on suojattu nimi tai merkki, ja nimen tai merkin haltija pyytää tunnuksen sulkemista, eikä tunnuksen haltija kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen. Koska verkkotunnuksen hakijan oikeutta

nimeen tai merkkiin ei enää ennakoon tutkittaisi, saattaa esiin tulla tilanteita, joissa toiselle kuuluva suojattu nimi tai merkki rekisteröidään verkkotunnukseksi. Tällöin mahdollisen oikeudenloukkauksen selvittäminen alkaa loukatun Viestintävirastolle tekemästä tunnuksen sulkemispyynnöstä. Pynnön tekijän olisi esitettävä näyttöä oikeudenloukkauksesta väitteensä tueksi. Tämän jälkeen Viestintävirasto kuulisi tunnuksen haltijaa, jonka olisi kahden viikon kuluessa esitettävä hyväksyttävä peruste oikeudelleen. Jos tunnuksen haltija pystyy Viestintäviraston arvion mukaan esittämään oikeudellisesti relevantin perusteen oikeudelleen, tunnusta ei suljettaisi, vaan asianosaisten olisi saatettava tunnusmerkkioikeudellinen riitansa ratkaistavaksi esimerkiksi tuomioistuimeen tai sovittava asia keskenään.

Jos tunnuksen haltija ei esittäisi mitään perustetta oikeudelleen tai haltijan esittämällä perusteella ei selvästi ole merkitystä asiassa, Viestintävirasto voisi sulkea tunnuksen asian selvittämistä varten. Myös tässä tapauksessa asianosaisten tulisi saattaa tunnusmerkkioikeudellinen riita esimerkiksi tuomioistuimen käsiteltäväksi tai sovittava asiasta keskenään. Jos sulkemispyynnön tehnyt ei toimisi aktiivisesti asian ratkaisemiseksi tunnuksen ollessa suljettuna, Viestintävirasto voisi palauttaa määräajan täytyttyä tunnuksen takaisin fi-juureen.

Aikaprioriteettisäännön mukaan rekisteröityjen nimien ja merkkien suoja-aika alkaisi, kun rekisteröintihakemus on tullut vireille patenti- ja rekisterihallituksessa tai Euroopan yhteisön sisämarkkinoilla toimivassa yhdenmukaistamisvirastossa, eikä hakemusta ole myöhemmin muutettu. Vakiintunut nimi tai merkki saisi suojaa vakiintumisesta alkaen. Vireillä oleva tavaramerkkihakemus, jonka väiteaika ei ole vielä päättynyt, ei olisi sulkemisperuste. Aikaprioriteetti ratkaisisi tunnusta ensiksi hakeneen eduksi sellaiset tilanteet, joissa sekä tunnuksen haltijalla, että sulkemista koskevan pyynnön esittäjällä olisi rekisteröity tavaramerkki eri tavaramerkkiluokassa. Julkisyhteisön nimioikeuden perusteella tunnus voitaisiin sulkea vasta, kun asiaa koskeva laki, asetus tai päätös olisi hyväksytty. Julkisyhteisön nimi saisi kuitenkin aikaprioriteettisuoja

siitä lähtien, kun julkisyhteisö osoittaa nimen tulleen julkiseen tietoon.

Momentin 5 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi sulkea verkkotunnuksen, jos on todennäköisiä syitä epäillä, että tunnus on suojatun nimen tai merkin johdannaisnimi tai -merkki ja se on hankittu ilmeisessä hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksessa, ja nimen tai merkin haltija pyytää tunnuksen sulkemista, eikä tunnuksen haltija kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen. Koska verkkotunnuksen ei tarvitsisi enää perustua hakijan nimeen tai tavaramerkkiin, on mahdollista saada rekisteröityä verkkotunnuksia, jotka muistuttavat toisen suojattua nimeä tai merkkiä. Tällaisia verkkotunnuksia voidaan johtaa olemassa olevasta nimestä tai merkistä esimerkiksi kirjoitusasua muokkaamalla, kuten tunnuksessa eduscunta.fi tai rekisteröidystä tavaramerkistä Telus johdetuissa tunnuksissa telustuote.fi tai tosipahaaruokaatelus.fi. Tunnus katsottaisiin hankituksi hyötymistarkoituksessa, jos tunnuksen rekisteröijän tavoitteena on ollut saada hyötyä toisen suojatun nimen tai merkin maineesta tai tunnettavuudesta. Vahingoittamistarkoitus taas voisi ilmetä esimerkiksi sellaisen verkkotunnuksen hankkimisena, joka on omiaan haittaamaan toisen liiketoimintaa. Vahingoittamistarkoituksesta saattaisi joskus olla kysymys myös silloin, kun tunnuksen rekisteröijän motiivina on ollut ainoastaan estää tunnusmerkkioikeuden haltijaa saamasta tunnusta itselleen.

Menettelyn osalta viitataan edellä 4 kohdassa esitettyyn.

Pykälän 2 momentin mukaan Viestintävirasto voisi pyynnöstä pidentää yhden vuoden määräaika, jos siihen on painavia syitä. Säännöstä voidaan soveltaa esimerkiksi rikoksen tutkinnan yhteydessä. Määräajan jatkaminen voi olla tarpeen myös selvittäessä tunnusmerkkioikeudellista kiistaa tuomioistuimessa. Koska sulkeminen on väliaikaiseksi tarkoitettu ja verkkotunnuksen haltijan oikeussuojaan voimakkaasti kohdistuva toimenpide, Viestintäviraston olisi viipymättä palautettava tunnus fi-juureen, kun peruste tunnuksen sulkemiselle on poistunut, vaikka sulkemista koskevaa määräaika olisi vielä jäljellä.

12 §. *Verkkotunnuksen peruuttaminen.*

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin verkkotunnuksen peruuttamisesta. Verkkotunnuksen peruttaminen olisi sulkemista painavampi verkkotunnuksen haltijan oikeuteen puuttuva toimi. Tämän vuoksi peruuttamisen edellytykset on ehdotetussa pykälässä yksityiskohtaisesti määritelty. Peruutettu tunnus poistettaisiin fi-juuresta ja verkkotunnusrekisteristä, minkä jälkeen se vapautuisi karenssiajan päätyttyä uuden haltijan käyttöön. Peruuttaminen ei yksinään muodostaisi perustetta olla myöntämättä tunnusta uudelleen samalle haltijalle.

Momentin 1 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi peruuttaa tunnuksen, jos hakemuksessa on ilmoitettu Viestintävirastolle olennaisesti puutteellisia tai virheellisiä tietoja tai jätetty ilmoittamatta olennaisia tietoja, eikä tunnuksen haltija kehotuksesta huolimatta oikaise tai täydennä tietoja. Hakemusten elektronisen ja automatisoidun massakäsittelyjärjestelmän luonteen vuoksi kaikkia hakijaa koskevia tietoja ei ole mahdollista tarkistaa hakemuksen käsittelyvaiheessa. Onkin mahdollista, että verkkotunnuksen myöntämisen jälkeen hakemuksissa ilmenee olennaisia virheitä tai puutteita. Esimerkkinä voidaan mainita tapaus, jossa hakijaa ei ole todellisuudessa olemassa, vaikka ilmoitetut tunnistetiedot täsmäävät patenti- ja rekisterihallituksen tiedostojen kanssa. Tämän vuoksi on välttämätöntä, että Viestintävirastolla on mahdollisuus eräissä tapauksissa jopa peruuttaa verkkotunnus, jos hakija ei kehotuksesta huolimatta oikaise tai täydennä hakemuksen tietoja.

Momentin 2 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi peruuttaa verkkotunnuksen, jos on painavia syitä epäillä, että tunnus on siirretty toiselle ilman oikeuden haltijan suostumusta, ja tämä pyytää tunnuksen peruuttamista, eikä siirronsaaja kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen. Tarkoituksena on, että kaikkein räikeimmissä tapauksissa Viestintävirasto voisi sulkemisen sijaan suoraan peruuttaa tunnuksen. Peruuttaminen edellyttäisi vahvaa näyttöä siitä, että tunnus on siirretty ilman oikeudenhaltijan suostumusta.

Momentin 3 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi peruuttaa verkkotunnuksen, jos on painavia syitä epäillä, että suojattu nimi tai merkki on rekisteröity verkkotunnukseksi, ja nimen tai merkin haltija pyytää tunnuksen

peruuttamista eikä tunnuksen haltija kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen. Säännöksen tarkoituksena on mahdollistaa tunnuksen peruuttaminen sulkemisen sijaan ilmeisen selvissä tapauksissa. Peruuttaminen edellyttää, että näyttö oikeudenloukkauksesta on vahva, eikä tunnuksen haltija pysty esittämään hyväksyttävää perustetta oikeudelleen. Esimerkkinä voidaan mainita tunnuksen euroopanunioni.fi rekisteröinti yksityisen elinkeinonharjoittajan nimiin. Menettelyn osalta viitataan edellä 11 §:n 1 momentin 4 kohdassa esitettyyn. Momentin 4 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi peruuttaa verkkotunnuksen, jos on painavia perusteita epäillä, että suojatun nimen tai merkin johdannaisnimi tai -merkki on haettu verkkotunnukseksi ilmeisessä hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksessa, ja nimen tai merkin haltija pyytää tunnuksen peruuttamista. Edellytysten täytyessä Viestintävirasto voisi kaikkein räikeimmissä tapauksissa suojatun nimen tai merkin haltijan pyynnöstä sulkemisen sijaan suoraan peruuttaa verkkotunnuksen. Hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksen osalta viitataan edellä 11 §:n 5 kohdassa todettuun. Menettelyn osalta viitataan edellä 11 §:n 1 momentin 4 kohdassa esitettyyn. Momentin 5 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi peruuttaa verkkotunnuksen, jos tuomioistuimien päätöksellään kieltänyt tunnuksen käyttämisen. Tarkoituksena on, että Viestintävirasto voisi ryhtyä toimenpiteisiin verkkotunnuksen peruuttamiseksi heti, kun se on vastaanottanut tuomioistuimelta ilmoituksen kieltoa koskevasta lainvoimaisesta päätöksestä. Momentin 6 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi peruuttaa verkkotunnuksen, jos tunnuksen haltija on lakannut. Lakkaamisella tarkoitettaisiin esimerkiksi sitä, että tunnuksen haltijayhteisö on poistettu patentti- ja rekisterihallituksen rekisteristä. Yhteisön lakkaamiseksi katsottaisiin myös sulautuminen ja jakautuminen, jolloin tunnuksen säilyttämisen edellytyksenä olisi sen siirtäminen vastaanottavalle yhteisölle. Momentin 7 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi peruuttaa verkkotunnuksen, jos tunnus on ollut suljettuna 11 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla vähintään kuukauden, eikä puutetta ole tämän jälkeen korjattu kuukauden kuluessa Viestintäviraston

antamasta kehotuksesta. Säännöksen tarkoituksena on turvata rajallisen nimiavaruuden mahdollisimman optimaalinen käyttö. Tunnuksen haltijalle annettaisiin useita mahdollisuuksia korjata havaittu puute ennen tunnuksen peruuttamista. Haltijalle toimitettaisiin vähintään kolme tiedonantoa. Ensimmäinen olisi ennen sulkemista toimitettava kehoitus, toinen sulkemispäätös ja kolmas ennen peruuttamista toimitettava kehoitus korjata puute määräajassa. Jos tunnuksen haltija ei useista kehotuksista huolimatta korjaa puutteita, on perusteltua poistaa tunnus rekisteristä ja vapauttaa se uudelleen haettavaksi.

Momentin 8 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi peruuttaa verkkotunnuksen, jos verkkotunnuksen myöntämisen jälkeen ilmenee, että tunnus on hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastainen taikka totuudenvastainen tai harhaanjohtava. Tunnus voitaisiin peruuttaa myös silloin, jos se ilman 4 §:n 2 kohdassa tarkoitettua oikeutusta muodostuu pelkästä luonnollisen henkilön nimestä. Automaattisessa käsittelyjärjestelmässä pyrittäisiin jatkuvalla järjestelmän päivittämisellä ennalta karsimaan tällaiset hakemukset. Hakemuksen käsittelyvaiheessa ei kuitenkaan ole aina mahdollista kattavasti selvittää verkkotunnukseksi haettavan sanan tai ilmaisun hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastaisuutta. Eri alojen termit ja slangisanat saattavat kehittyä hyvin nopeasti, jolloin ne eivät välttämättä juuri hakemushetkellä ole tiedossa. Luonnollisen henkilön nimestä koostuvan verkkotunnuksen rekisteröintikiellolla pyritään estämään yksittäisen henkilön nimeen viittaavan verkkotunnuksen oikeudeton rekisteröiminen.

Momentin 9 kohdan mukaan Viestintävirasto voisi peruuttaa verkkotunnuksen, jos hakijan ilmeisenä tarkoituksena on ollut tunnusten varastointi jälleluovutustarkoituksessa Poikkeuksellisen suuren määrän rekisteröinti voisi luoda oletettaman varastointitarkoituksesta. Tällöin tunnuksen haltijalla olisi kuulemisen yhteydessä mahdollisuus esittää selvitystä muusta tarkoituksesta. Varastointiin viittaisi esimerkiksi se, että hakija rekisteröi lukuisia verkkotunnuksia, joilla ei ole yhteyttä hakijan omaan elinkeinotoimintaan. Varastoinniksi voitaisiin katsoa myös

toiminta, jossa tunnuksia hankitaan suhteettoman paljon organisaation toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden. Varastointitarkoituksen ilmauksena voitaisiin edelleen pitää sitä, että tunnuksia varten hankitut nimipalvelinyhteydet irtisanotaan pian tunnusten rekisteröinnin jälkeen. Viime kädessä ratkaiseva tekijä olisi kuitenkin tunnuksen haltijan tarkoitus. Tällöin on teoriassa mahdollista, että pienemmänkin tunnusmäärän rekisteröinti katsottaisiin varastoinniksi, jos näyttö jälleenuovutustarkoituksesta on kiistaton. Esityksen tarkoituksena ei ole estää verkkotunnusten perusteltua jälleenuovutusta esimerkiksi yrityskauppojen yhteydessä, vaan ainoastaan ehkäistä epävertvettä tunnusten rekisteröintiä. Pykälän 2 momentin mukaan Viestintävirasto voisi myöntää peruutetun verkkotunnuksen uudelle hakijalle 8 §:n 1 momentissa säädetyin perustein aikaisintaan kolmen kuukauden karenssiajan kuluttua peruutuksesta. Viestintävirasto voisi kuitenkin hakemuksesta siirtää 1 momentin 2—4 kohdan nojalla peruutetun tunnuksen peruuttamista pyytäneelle heti peruuttamisen yhteydessä, jolloin kolmen kuukauden määräaika ei siis sovellettaisi. Jos peruutuspäätökseen on haettu muutosta ja samaa tunnusta haetaan uudelleen rekisteröitäväksi, sovellettaisiin ehdotuksen 18 §:ää.

13 §. *Haltijan velvollisuudet.* Pykälässä säädettäisiin verkkotunnuksen haltijan velvollisuuksista. Pykälän tarkoituksena olisi osaltaan korostaa hakijan omia velvollisuuksia suhteessa Viestintävirastoon. Ehdotetut säännökset ovat paitsi haltijan oman myös yleisen edun mukaisia.

Pykälän 1 kohdan mukaan verkkotunnuksen haltijan olisi huolehdittava siitä, että tunnusta varten on jatkuvasti olemassa sen käyttämiseen tarvittavat 5 §:n 2 momentissa tarkoitettut tekniset määritykset. Tunnuksen haltijan olisi pidettävä muun muassa nimipalvelinyhteydet kunnossa. Velvollisuuden täyttäminen on myös verkkotunnuksen haltijan oman edun mukaista. Jos tunnuksen haltija havaitsee puutteen teknisissä määrityksissä, haltijan velvollisuutena on ilman aiheutonta viivytystä ryhtyä toimiin puutteen poistamiseksi.

Pykälän 2 kohdan mukaan haltijan olisi ilmoitettava kirjallisesti

verkkotunnushakemuksessa annettujen tietojen muutoksista. Tällaisia tietoja olisivat esimerkiksi tiedot nimipalvelinyhteyksien ylläpitäjästä, haltijan osoite- ja yhteystiedot sekä teknistä yhteyshenkilöä koskevat tiedot. Haltijan tietojen päivittäminen on erittäin tärkeää ennen kaikkea haltijan oman edun kannalta. Ajantasaiset yhteystiedot ovat välttämättömiä esimerkiksi nimipalvelimiin tai sähköpostin kulkuun liittyvien ongelmien nopeassa selvittämisessä. Esimerkkinä voidaan mainita tilanne, jossa sekä lähettäjä että vastaanottaja ovat asentaneet sähköpostiin automaattivastauksen, jolloin samat viestit kulkevat edestakaisin kuormittaen kummankin palvelinta.

Pykälän 3 kohdan mukaan haltijan olisi pyynnöstä annettava Viestintävirastolle muita tämän lain noudattamiseen ja valvomiseen liittyviä tarpeellisia tietoja. Esityksen mukaisen hallintotehtävän toteuttamiseksi Viestintävirastolle annettaisiin oikeus saada tunnuksen haltijoilta tietoja esimerkiksi selvitetäessä sulkemis- tai peruuttamispyynnön perusteita.

14 §. *Verkkotunnuspalvelun tarjoaja.* Pykälässä säädettäisiin verkkotunnuspalvelun tarjoamisesta, jolla määritelmän mukaisesti tarkoitettaisiin palvelua, joka sisältää sekä verkkotunnushakemuksen välittämisen Viestintävirastolle että verkkotunnuksen käytön edellyttämien määrittelyjen tekemisen tietojärjestelmiin. Säännöksen tarkoituksena olisi parantaa fi-maatunnuksen tietoturvaa ylläpitämällä rekisteriä niistä luonnollisista henkilöistä ja oikeushenkilöistä, jotka tarjoavat verkkotunnuspalveluja ja jotka käytännössä hoitavat verkkotunnuksen haltijoiden puolesta verkkotunnuksien hakemisen, irtisanomisen ja muuttamisen. Omalla säännöksellä myös korostettaisiin palvelun tarjoajan vastuuta verkkotunnuspalvelun toimittajana. Verkkotunnuksen haltija voisi halutessaan edelleen itse huolehtia näistä tehtävistä. Käytännössä tunnuksen haltija yleensä hankkii tarvitsemansa palvelut Internet-palveluiden tarjoajilta. Palveluntarjoajan kansallisuudella tai sijaintipaikalla ei olisi merkitystä.

Pykälän 1 momentin mukaan verkkotunnuspalvelua tarjoavan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön olisi tehtävä kirjallinen ilmoitus Viestintävirastolle ennen toiminnan aloittamista. Ilmoituksen tulisi sisältää palvelun tarjoajan tunnistetun ja

yhteystiedot, kuten yritys- ja yhteisötunnus, toiminimi, postiosoite, puhelinnumero, sähköpostiosoite ja yhteyshenkilö, sekä selvitys toiminnan laadusta ja laajuudesta.

Pykälän 2 momentin 1 kohdan mukaan palvelun tarjoajan olisi huolehdittava hakijan verkkotunnuksen toimivuuden kannalta välttämättömien nimipalvelintoimintojen ylläpidosta. Palvelun tarjoaja vastaisi siitä, että ilmoitetut nimipalvelimet ovat toimintakuntoisia.

Momentin 2 kohdan mukaan palvelun tarjoajan olisi ilmoitettava kirjallisesti nimipalvelintietoja ja verkkotunnushakemuksessa ilmoitetuista verkkotunnuspalvelujen tarjoajaa koskevista muutoksista, kuten teknisen yhteyshenkilön muuttumisesta tai palvelun tarjoajan tiettyä tunnusta hoitavan toimipisteen muuttumisesta. Käytännössä palvelun tarjoajat yleensä hoitavat asiakkaidensa verkkotunnushakemusprosessin kokonaisuudessaan, jolloin tunnuksen haltijat eivät välttämättä edes tiedä tunnuksensa teknisen ylläpitäjän yhteystietoja.

Momentin 3 kohdan mukaan palvelun tarjoajan olisi noudatettava Viestintäviraston verkkotunnuksia koskevissa asioissa antamia pyyntöjä ja kehoituksia. Verkkotunnustoiminnan häiriöttömän, tehokkaan ja joustavan toiminnan turvaamiseksi virastolla tulisi olla mahdollisuus saada selvityksiä palvelun tarjoajilta sekä antaa näille kehoituksia. Näillä oikeuksilla parannettaisiin muun muassa loppukäyttäjän eli tunnuksen hakijan tai haltijan sekä muiden palvelun tarjoajien ja kolmansien osapuolten asemaa. Palvelun tarjoajan olisi tarvittaessa esitettävä valtuutus toimia asiamiehenä. Tämän veloitteen tarkoituksena on parantaa verkkotunnusten hakijoiden ja haltijoiden oikeusturvaa. Palvelun tarjoajan olisi Viestintäviraston pyynnöstä esitettävä valtakirja tai muu asiakirja, josta ilmenisi palvelun tarjoajan asema tunnuksen haltijan asiamiehenä. Viestintäviraston ei tarvitsisi perustella tällaista pyyntöä tai kehoitusta, koska kyse on aina hakijan tai haltijan edun mukaisesta toimesta. Äärimmäisessä tapauksessa hakemusta ei hyväksyttäisi, jos riittävää selvitystä ei saada.

Pykälän 3 momentin mukaan Viestintävirasto voisi antaa huomautuksen verkkotunnuspalvelun tarjoajalle, joka olennaisesti tai toistuvasti rikkoo 2

momentissa säädettyjä velvoitteita. Viestintävirasto voisi velvoittaa tämän myös korjaamaan laiminlyöntinsä. Viestintävirasto voisi kieltää verkkotunnuspalvelun tarjoajalta oikeuden välittää verkkotunnushakemuksia Viestintävirastoon, jos palvelun tarjoaja annetusta huomautuksesta huolimatta rikkoo 2 momentissa säädettyjä velvoitteita. Viestintävirasto ei voisi kuitenkaan kieltää verkkotunnuspalvelujen tarjoajaa edelleen huolehtimasta asiakkansa nimipalvelinyhteyksistä ja muiden teknisten määritelmien ylläpidosta.

Pykälän 4 momentin mukaan Viestintävirasto voisi pitää luetteloä välityskieltoon asetetuista verkkotunnuspalvelujen tarjoajista. Luettelo olisi julkinen ja siihen merkittäisiin tiedot kaikista välityskieltoon asetetuista palvelun tarjoajista. Mahdollisuus joutua listatuksi julkiseen luetteloon ehkäisisi ennalta pykälässä asetettujen veloitteiden laiminlyöntiä. Luetteloä ylläpidettäisiin ja päivitetäisiin Viestintäviraston omilla Internet-sivuilla. Kiellon päättymisestä Viestintäviraston olisi tehtävä erillinen päätös. Viestintäviraston olisi poistettava palvelun tarjoaja luettelosta vuoden kuluttua kiellon päättymisestä.

Pykälän 5 momentin mukaan verkkotunnuspalvelun tarjoajan olisi ilmoitettava 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muutoksista kirjallisesti Viestintävirastolle. Säännös koskisi aloittamisilmoituksen tietoja, kuten palvelun tarjoajan nimen tai yhteystietojen muuttamista, lakkaamista tai palvelun lopettamista. Tarkoituksena on, että Viestintävirastolla olisi ajantasainen tiedosto kaikista palvelun tarjoajista.

15 §. *Verkkotunnusrekisteri.* Esityksen mukaan Viestintävirasto ylläpitää ajantasaista rekisteriä myönnettyistä verkkotunnuksista. Rekisteriin merkittäisiin tiedot verkkotunnuksista, tunnuksen haltijoiden yhteystiedot, tiedot nimipalvelimista, teknisten ylläpitäjien yhteystiedot sekä muut verkkotunnuksen ylläpitämiseksi tarpeelliset tekniset tiedot, kuten tiedot nimipalvelimista. Viestintävirasto huolehtisi verkkotunnusrekisterin tietokannan tietojen ja näiden muutosten kirjaamisesta. Rekisteri olisi julkinen. Käytöstä poistuneet tunnuksien yhteystietoineen säilytettäisiin arkistolain (831/1994) ja sen nojalla laaditun Viestintäviraston

arkistonmuodostamissuunnitelman mukaisesti.

Lisäksi tavoitteena on, että Viestintävirasto pitäisi yleisissä tietoverkoissa nähtävillä tietopalvelua, joka mahdollistaa yleisölle tietojen saamisen vähintään myönnettyistä verkkotunnuksista, niiden haltijoista yhteystietoineen sekä tunnuksen teknisestä ylläpitäjistä yhteystietoineen. Tavoitteena on tarjota kaikille Internet-tietoverkon käyttäjille avoin, vaivaton ja nopea tapa saada tietoa olemassa olevista tunnuksista. Teknisten ylläpitäjien tietojen saatavuus tavallisella verkkoselaimella on tärkeää myös tietoverkon ongelmien selvittämisessä.

16 §. *Ohjaus ja kehittäminen.* Pykälän mukaan verkkotunnuslain mukaisen toiminnan yleinen ohjaus ja kehittäminen on liikenne- ja viestintäministeriön tehtävä.

17 §. *Viestintäviraston tehtävät.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin Viestintäviraston tehtävistä. Viestintäviraston tehtävät koostuisivat pykälän 1 momentissa olevan luettelon lisäksi lain muissa säännöksissä olevista tehtävistä. Pykälän 1 momentissa olevaan tehtäväluetteloon olisi koottu Viestintäviraston keskeisimmät hallinnolliset, valvonnalliset ja tekniset tehtävät.

Fi-maatunnuksen hallinnoinnilla tarkoitettaisiin sitä, että Viestintävirasto vastaa ulospäin tunnuksen hallinnasta ja ylläpidosta sekä edustaa Suomea maatunnuksia koskevassa kansainvälisessä toiminnassa ja suhteessa ICANNiin. Viestintävirasto huolehtii fi-juuren nimipalvelimen siirtoyhteyksistä ja yhdysliikenteestä maailmanlaajuiseen Internet-tietoverkkoon. Viraston ei kuitenkaan tarvitsi itse toimia teknisenä ylläpitäjänä, vaan se voisi antaa ylläpidon myös ulkopuolisen hoidettavaksi. Virasto kuitenkin vastaisi fi-juuren toimivuudesta. Teknisellä ylläpitäjällä pitäisi olla käytössään riittävä tietotaito, laitteistokanta ja henkilöstö toiminnan asianmukaiseksi hoitamiseksi. Verkkotunnusten kiinnittämisellä fi-juureen tarkoitettaisiin juuren nimipalvelintietokannan päivittämistä verkkotunnusta koskevilla nimipalvelintiedoilla. Päivittäminen sisältäisi myös verkkotunnuksen kytkemisen irti fi-juuresta. Lisäksi Viestintävirasto vastaisi fi-juuren tietoturvasta suojaamalla sitä tahallisia ja tuottamuksellisia häiriötekijöitä vastaan. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin

selvyyden vuoksi, että Viestintävirasto voisi pyynnöstä luovuttaa tietoja verkkotunnuksista ja tunnuksiin liittyvistä asiakirjoista kirjallisena poimintana, teknisen käyttöyhteyden avulla tai muussa koneellisesti käsiteltävässä muodossa. Tarkoituksena olisi mahdollistaa esimerkiksi eri viranomaisien välinen tehokas ja nopea yhteistyö.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin mahdollisuudesta allekirjoittaa päätös tai muu asiakirja koneellisesti. Säännös koskisi käytännössä niitä tilanteita, joissa asiakirja on syntynyt automaattisessa tietojenkäsittelyssä. Vastavaanlainen säännös on muun muassa radiolain (1015/2001) 43 §:ssä sekä kaupparekisteriasetuksen 29 §:ssä. 18 §. *Muutoksenhaku.* Viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen voisi hakea muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen hallintolainkäyttölain (586/1996) mukaisesti. Verkkotunnuksia koskeva menettely on esityksellä tarkoitus uudistaa lähes kokonaan. Tämän seurauksena uuden tyyppisiä verkkotunnuksiin liittyviä riitoja saattaa nousta esille. Osa riidoista päättynee myös tuomioistuinten ratkaistaviksi. Verkkotunnukset liittyvät läheisesti toiminimi- ja tavaramerkkioikeuteen eli tunnusmerkkioikeuteen. Toiminimilain 28 §:n ja tavaramerkki lain 42 §:n mukaan toiminimeä ja tavaramerkkejä koskevien asioiden oikeuspaikkana on Helsingin käräjäoikeus. Tarkoituksena olisi keskittää myös verkkotunnuksia koskevien riitojen erityisosaaminen ja sen kehittäminen yhteen oikeuspaikkaan. Keskittämisestä olisi etua paitsi riitojen osapuolille myös oikeuskäytännön kehitykselle.

Ehdotetun pykälän mukaan Viestintävirasto voisi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Internet-tietoverkon toiminnan takia on perusteltua, että päätöksen täytäntöönpanotoimiin voidaan ryhtyä muutoksenhausta huolimatta. Tällaisen mahdollisuuden puuttuminen saattaisi vaarantaa kolmannen osapuolen oikeuksia sekä aiheuttaa mittavia taloudellisia menetyksiä. Säännöksellä pyrittäisiin ehkäisemään esimerkiksi sellaiset tilanteet, joissa muutoksenhakija hakee muutosta vailla minkäänlaisia perusteita estääkseen tunnuksen sulkemisen tai peruuttamisen.

Muutoksenhaku ei saisi mahdollistaa tunnuksen käyttämistä esimerkiksi toisen suojatun oikeuden vahingoittamiseksi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin selvyuden vuoksi, että Viestintävirastolla olisi oikeus valittaa Helsingin hallinto-oikeuden tekemästä päätöksestä.

19 §. *Voimaantulo.* Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2003. Lailla kumottaisiin telamarkkinalain 37 §:n 2 momentin nojalla annettu Internet-tietoverkon suomalaisia verkkotunnuksia koskeva Viestintäviraston määräys 34A/2000 M.

20 §. *Siirtymäsäännös.* Pykälän 1 momentissa säädettäisiin nykyisten verkkotunnusten voimassaolosta. Tunnukset olisivat voimassa kolme vuotta esityksen voimaantulosta lähtien, jolloin niiden voimassaoloaika olisi sama kuin esityksen voimaantulon jälkeen myönnettävien uusien tunnusten. Tunnuksen haltijat voisivat uudistaa tunnuksensa siten kuin esityksen 9 §:ssä säädetään. Tunnuksen voisi uudistaa myös milloin tahansa kolmen vuoden siirtymäajanjakson aikana. Muutoin voimassa oleviin tunnuksiin lain voimaantulo ei vaikuttaisi.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kumoutuneiden Viestintäviraston määräysten aikana vireille tulleiden verkkotunnusten raukeamisesta lain voimaan tullessa tai kuuden kuukauden siirtymäajan jälkeen. Säännöstä sovellettaisiin käytännössä lähinnä niihin hakemuksiin, joissa hakija ei ole reagoinut Viestintäviraston selvityspyyntöön. Hakemukset ovat siis jääneet ratkaisematta hakijan oman passiivisuuden vuoksi.

1.2. Laki viestintähallinnosta

2 §. *Viestintäviraston tehtävät.* Pykälän 1 kohdan luetteloa Viestintäviraston tehtävistä muutettaisiin siten, että Viestintäviraston tehtäväksi annettaisiin myös velvollisuus huolehtia verkkotunnuslaissa sille säädetyistä tehtävistä.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Ehdotetun verkkotunnuslain 5 §:n 2 momentin nojalla annettavalla Viestintäviraston määräyksellä annettaisiin

tarkemmat säännökset verkkotunnuksen toimivuuden kannalta välttämättömistä teknisistä määrittelyistä. Viestintäviraston määräys vastaisi sisällöltään pääosin voimassa olevaa Viestintäviraston määräystä suomalaisen verkkotunnuksen määrittelystä Internet-tietoverkon nimipalvelimiin. Viestintävirasto antaisi 4 §:n 1 momentin nojalla määräyksen verkkotunnuksessa sallituista merkeistä ja niiden enimmäismäärästä, jotka perustuisivat kuten tähänkin asti maailmanlaajuisesti teknisesti toimiviin merkkeihin ja niiden teknisesti mahdolliseen enimmäismäärään.

3. Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2003.

4. Säättämisjärjestys

Ehdotetut lait voidaan säätää tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Perustuslain kannalta huomionarvoinen seikka sisältyy verkkotunnuslain 14 §:ään, jossa säädetään verkkotunnuspalvelun tarjoajasta. Pykälässä säädetään ilmoittautumisvelvollisuudesta.

Verkkotunnuspalvelua tarjoavan luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön olisi tehtävä ilmoitus Viestintävirastolle ennen toiminnan aloittamista.

Verkkotunnuspalvelun tarjoaminen koostuu kahdesta osatekijästä: verkkotunnushakemusten välittämisestä ja verkkotunnuksen käytön edellyttämien määrittelyjen tekemisen verkkotunnusjärjestelmiin.

Ehdotetun säännöksen mukaan Viestintävirasto voi tietyissä tapauksissa kieltää palvelun tarjoajaa välittämästä hakemuksia Viestintävirastoon. Sen sijaan viestintävirasto ei voi kieltää palveluntarjoajaa huolehtimasta haltijan nimipalvelinyhteyksistä ja muiden määrittelyjen tekemisestä.

Ilmoittautumisvelvollisuus ei ehdotetussa laajuudessa rajoita tarpeettomasti perustuslain 18 §:ssä säädettyä elinkeinovapautta.

Sääntelyn kohteena olevan toiminnan uutuuden vuoksi liikennevaliokunta pyytäneen esityksestä perustuslakivaliokunnan lausunnon.

1.

Verkkotunnuslaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

Yleiset säännökset

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on edistää tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoamista tietoverkossa parantamalla suomalaisten verkkotunnusten saatavuutta ja turvaamalla verkkotunnusten tasapuolinen saatavuus.

2 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Internet-tietoverkossa Suomen maatunnukseen päättyviin verkkotunnuksiin (*fi-maatunnus*) ja verkkotunnushallintoon sekä verkkotunnushakemusten välittämiseen.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *verkkotunnuksella* kirjaimista, numeroista tai muista merkeistä taikka niiden yhdistelmästä muodostuvaa Internet-tietoverkon nimimuotoista fi-maatunnuksen alaista toisen asteen osoitetietoa;

2) *fi-juurella* tietokantaa, johon merkitään voimassaolevat verkkotunnukset;

3) *suojatulla nimellä tai merkillä* kauppa-, tavaramerkki-, yhdistys-, säätiö- tai puolueräkisteriin merkittyä nimeä tai merkkiä taikka toiminimilaissa (128/1979) ja tavaramerkkilaissa (7/1964) tarkoitettua vakiintunutta nimeä, toissijaista tunnusta tai tavaramerkkiä sekä julkisyhteisön tai sen toimielimen nimeä; sekä

4) *verkkotunnuspalvelulla* palvelua, joka sisältää verkkotunnushakemuksen välittämisen Viestintävirastolle ja verkkotunnuksen käytön edellyttämien määrittelyjen tekemisen verkkotunnusjärjestelmiin.

Verkkotunnus ja sen pysyvyys

4 §

Verkkotunnuksen muoto ja sisältö

Verkkotunnuksessa tulee olla vähintään kolme merkkiä. Viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset verkkotunnuksessa sallituista merkeistä.

Verkkotunnus ei saa muodostua:

1) pelkästä yritys-, säätiö- tai yhteisömuotoa osoittavasta sanasta tai sellaisen lyhenteestä taikka sanasta tavaramerkki;

2) pelkästä luonnollisen henkilön nimestä, jollei tunnus perustu 3 §:n 3 kohdassa tarkoitettuun rekisteröityyn nimeen tai tavaramerkkiin; eikä

3) pelkästä ensimmäisen asteen maailmanlaajuisena tai maatonnuksena käytettävästä verkkotunnuksesta. Verkkotunnus ei saa oikeudettomasti perustua toisen suojattuun nimeen tai merkkiin. Verkkotunnus ei saa sisältää hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastaisia ilmaisuja.

5 §

Verkkotunnuksen hakeminen

Suomen maatonnukseseen päättyvää verkkotunnusta Internet-tietoverkkoon haetaan Viestintävirastolta. Hakemuksessa on esitettävä Viestintäviraston pyytämät hakemuksen käsittelemiseksi tarpeelliset tiedot.

Viestintävirasto antaa tarkemmat määräykset verkkotunnuksen toimivuudelle välttämättömistä teknisistä määrittelyistä Verkkotunnusta voi hakea Suomessa rekisteröity oikeushenkilö tai yksityinen elinkeinonharjoittaja tai suomalainen julkisyhteisö. Hakija voi hakea yhtä tai useampaa tunnusta. Jos samaa verkkotunnusta hakee useampi kuin yksi hakija, tunnus myönnetään sitä ensin hakeneelle.

Verkkotunnuksia ei saa hakea varastoitavaksi jälleenuovutustarkoitukseen.

Hakemusta tehtäessä jokaisesta verkkotunnuksesta on suoritettava maksu. Hakemus tulee vireille vasta, kun maksu on suoritettu.

6 §

Viestintäviraston selvittämisvelvollisuus

Viestintäviraston velvollisuutena on teknisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisin menetelmin pyrkiä varmistamaan, että haettu verkkotunnus täyttää 4 §:ssä säädetyt edellytykset. Hakemusten tarkastamisessa voidaan käyttää koneellista palveluautomaatiojärjestelmää.

7 §

Verkkotunnuksen myöntäminen

Viestintävirasto myöntää verkkotunnuksen

enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hakemus raukeaa, jos se on puutteellinen tai Viestintävirasto havaitsee muun esteen hyväksymiselle, eikä hakija kehotuksesta huolimatta korjaa puutetta tai estettä asetetussa vähintään yhden kuukauden määräajassa.

8 §

Verkkotunnuksen muutos ja siirto

Verkkotunnuksen haltija voi hakea verkkotunnuksen muutosta Viestintävirastolta. Muutetun tunnuksen haltija voi käyttää edellistä verkkotunnustaan enintään kolme kuukautta muutoksen hyväksymisestä, jollei Viestintävirasto tunnuksen haltijan kirjallisesta perustellusta pyynnöstä jatka määräaikaa. Viestintävirasto voi myöntää muutetun verkkotunnuksen uudelle hakijalle aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua määräajan päättymisestä. Verkkotunnus voidaan siirtää toiselle. Siirto tulee voimaan, kun sitä koskeva hakemus on tehty 5 §:n mukaisesti, ja se on hyväksytty. Siirtoa koskevaa hakemusta ei ratkaista, jos verkkotunnuksen peruuttamista tai sulkemista koskeva asia on vireillä Viestintävirastossa.

Viestintäviraston on siirrettävä verkkotunnus, jos siirtoa haetaan sillä perusteella, että tuomioistuimien on lainvoimaisella päätöksellään vahvistanut hakijan oikeuden verkkotunnukseen.

9 §

Verkkotunnuksen uudistaminen

Verkkotunnuksen haltija voi uudistaa tunnuksen enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan suorittamalla siitä säädetyt maksut. Viestintävirasto lähettää ilmoituksen uudistamismahdollisuudesta tunnuksen haltijalle kirjeellä sille ilmoitettuun osoitteeseen viimeistään kaksi kuukautta ennen tunnuksen voimassaolon lakkaamista. Verkkotunnuksen voimassaolo lakkaa ja Viestintävirasto poistaa sen fi-juuresta, jos tunnuksen haltija ei ilmoitettuun määräpäivään mennessä ole ryhtynyt toimiin verkkotunnuksen uudistamiseksi. Viestintävirasto voi myöntää lakanneen verkkotunnuksen uudelle hakijalle

aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua voimassaolon lakkaamisesta.

10 §

Verkkotunnuksen irtisanominen

Verkkotunnuksen haltija voi irtisanoa tunnuksen kirjallisella ilmoituksella Viestintävirastolle.

Irtisanominen tulee voimaan ilmoitetusta irtisanomispäivästä lukien. Jollei päivää ole ilmoitettu, irtisanominen tulee voimaan sinä päivänä, jona irtisanominen on saapunut Viestintävirastoon.

Viestintävirasto voi myöntää irtisanotun verkkotunnuksen uudelle hakijalle aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisen voimaantulosta.

11 §

Verkkotunnuksen sulkeminen

Viestintävirasto voi sulkea verkkotunnuksen enintään yhden vuoden määräajaksi, jos:

- 1) poliisi- tai syyttäviviranomainen on pyytänyt tunnuksen sulkemista;
- 2) tunnusta varten ei ole toimintakuntoisia nimipalvelimia tai sen muut verkkotekniset määrittelyt ovat jatkuvasti tai olennaisesti 5 §:n 2 momentissa tarkoitettujen Viestintäviraston määräyksen vastaisia, eikä puutetta ole Viestintäviraston kehotuksesta huolimatta korjattu;
- 3) on todennäköisiä syitä epäillä, että tunnus on siirretty toiselle ilman tunnuksen haltijan tai suojatun nimen tai merkin haltijan suostumusta, ja tämä pyytää tunnuksen sulkemista, eikä siirronsaaja kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen;
- 4) on todennäköisiä syitä epäillä, että tunnus on suojattu nimi tai merkki, ja nimen tai merkin haltija pyytää tunnuksen sulkemista, eikä tunnuksen haltija kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen; tai
- 5) on todennäköisiä syitä epäillä, että tunnus on suojatun nimen tai merkin johdannaisnimi tai -merkki ja se on hankittu ilmeisessä hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksessa, ja nimen tai merkin haltija pyytää tunnuksen

sulkemista, eikä tunnuksen haltija kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen.

Viestintävirasto voi pyynnöstä jatkaa määräaikaan painavasta syystä. Viestintäviraston on viipymättä palautettava tunnus fi-juureen, kun peruste tunnuksen sulkemiselle on poistunut.

12 §

Verkkotunnuksen peruuttaminen

Viestintävirasto voi peruuttaa verkkotunnuksen, jos:

- 1) hakemuksessa on ilmoitettu Viestintävirastolle olennaisesti puutteellisia tai virheellisiä tietoja tai jätetty ilmoittamatta olennaisia tietoja, eikä tunnuksen haltija kehotuksesta huolimatta oikaise tai täydennä tietoja;
- 2) on painavia perusteita epäillä, että tunnus on siirretty toiselle ilman tunnuksen haltijan tai suojatun nimen tai merkin haltijan suostumusta, ja tämä pyytää tunnuksen peruuttamista, eikä siirronsaaja kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen;
- 3) on painavia perusteita epäillä, että tunnus on suojattu nimi tai merkki, ja nimen tai merkin haltija pyytää tunnuksen peruuttamista, eikä tunnuksen haltija kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen;
- 4) on painavia perusteita epäillä, että tunnus on suojatun nimen tai merkin johdannaisnimi tai -merkki, ja se on hankittu ilmeisessä hyötymis- tai vahingoittamistarkoituksessa, ja nimen tai merkin haltija pyytää tunnuksen peruuttamista, eikä tunnuksen haltija kahden viikon määräajassa esitä hyväksyttävää perustetta oikeudelleen;
- 5) tuomioistuimien on lainvoimaisella päätöksellään kieltänyt tunnuksen käyttämisen;
- 6) tunnuksen haltija on lakannut;
- 7) tunnus on ollut suljettuna 11 § 1 momentin 2 kohdan nojalla vähintään kuukauden, eikä puutetta ole tämän jälkeen korjattu kuukauden kuluessa Viestintäviraston antamasta kehotuksesta;
- 8) myöntämisen jälkeen ilmenee, että tunnus on hyvän tavan tai yleisen järjestyksen vastainen tai sisältää oikeudettomasti ainoastaan luonnollisen henkilön nimen; tai

9) hakijan ilmeisenä tarkoituksena on ollut tunnusten varastointi jälleenuovutustarkoituksessa. Viestintävirasto voi myöntää peruutetun verkkotunnuksen uudelle hakijalle aikaisintaan kolmen kuukauden kuluttua peruutuksesta. Sen estämättä, mitä edellä tässä momentissa säädetään, Viestintävirasto voi hakemuksesta siirtää edellä 1 momentin 2—4 kohdan nojalla peruutetun tunnuksen peruuttamista pyytäneelle tässä laissa säädettyin edellytyksin.

Erinäiset säännökset

13 §

Haltijan velvollisuudet

Verkkotunnuksen haltijan on osaltaan:

- 1) huolehdittava siitä, että tunnusta varten on jatkuvasti olemassa sen käyttämiseen tarvittavat 5 § 2 momentissa tarkoitetut tekniset määritykset;
- 2) ilmoitettava kirjallisesti Viestintävirastolle verkkotunnushakemuksessa annettujen tietojen muutoksista; sekä
- 3) annettava pyynnöstä Viestintävirastolle muut tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot.

14 §

Verkkotunnuspalvelun tarjoaja

Verkkotunnuspalvelua tarjoavan on tehtävä kirjallinen ilmoitus Viestintävirastolle ennen toiminnan aloittamista. Ilmoituksen tulee sisältää palvelun tarjoajan tunnistetiedot ja yhteystiedot sekä selvitys toiminnan laadusta ja laajuudesta. Ilmoitus tehdään Viestintäviraston vahvistamalla lomakkeella. Palvelun tarjoajan on osaltaan

- 1) huolehdittava hakijan verkkotunnuksen toimivuuden kannalta välttämättömien nimipalvelujen toimivuudesta;
- 2) ilmoitettava kirjallisesti verkkotunnushakemuksessa annettuja nimipalvelintietoja ja palveluntarjoajan tietoja koskevista muutoksista; sekä
- 3) noudatettava Viestintäviraston antamia verkkotunnuksia koskevia kehoituksia tai pyyntöjä.

Viestintävirasto voi antaa huomautuksen verkkotunnuspalvelun tarjoajalle, joka olennaisesti tai toistuvasti rikkoo 2 momentissa säädettyjä velvoitteita, ja velvoittaa tämän korjaamaan virheensä. Viestintävirasto voi kieltää verkkotunnuspalvelun tarjoajalta verkkotunnushakemusten välittämisen Viestintävirastoon, jos palvelun tarjoaja annetusta huomautuksesta huolimatta rikkoo 2 momentissa säädettyjä velvoitteita. Viestintävirasto voi pitää luettelo välityskieltoon asetetuista verkkotunnuspalvelun tarjoajista. Jokaisella on oikeus saada tietoja luetteloon merkityistä välityskielloista. Viestintävirasto voi julkaista luettelon Internet-verkkosivuillaan. Viestintäviraston on poistettava välityskieltoa koskevat tiedot luettelosta yhden vuoden kuluttua kiellon päättymisestä. Verkkotunnuspalvelun tarjoajan on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti Viestintävirastolle 1 momentissa tarkoitettujen tietojen muuttumisesta.

15 §

Verkkotunnusrekisteri

Viestintävirasto ylläpitää myönnettyistä verkkotunnuksista julkista rekisteriä, johon merkitään hakemusten ja ilmoitusten perusteella seuraavat tiedot:

- 1) verkkotunnus;
- 2) tunnuksen haltijan yhteystiedot;
- 3) tiedot nimipalvelimista;
- 4) teknisen ylläpitäjän yhteystiedot; sekä
- 5) muut verkkotunnuksen ylläpitämiseksi tarpeelliset tekniset tiedot

16 §

Ohjaus ja kehittäminen

Liikenne- ja viestintäministeriö huolehtii tämän lain mukaisen toiminnan yleisestä ohjauksesta ja kehittämisestä.

17 §

Viestintäviraston tehtävät

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Viestintäviraston tehtävänä on:

1) valvoa tämän lain ja sen nojalla annettujen määräysten noudattamista;
2) hallinnoida fi-maatunnusta;
3) kehittää verkkotunnusrekisteriä;
4) huolehtia fi-juuren nimipalvelimien siirtoyhteyksistä ja yhdysliikenteestä maailmanlaajuiseen Internet-verkkoon;
5) huolehtia verkkotunnusten kiinnittämisestä fi-juureen;
6) huolehtia fi-juuren tietoturvasta; sekä
7) antaa pyynnöstä todistuksia ja otteita verkkotunnusrekisteristä.
Viestintävirasto voi pyynnöstä luovuttaa tietoja verkkotunnuksista ja tunnuksiin liittyvistä asiakirjoista kirjallisena poimintana, teknisen käyttöyhteyden avulla tai muussa koneellisesti käsiteltävässä muodossa.
Verkkotunnusasiassa annettava päätös tai muu asiakirja voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

18 §

Muutoksenhaku

Viestintäviraston tämän lain nojalla tekemään päätökseen saa valittamalla hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Viestintävirasto voi päätöksessään määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei muutoksenhakuviranomainen toisin määrää.

Viestintävirastolla on oikeus valittaa Helsingin hallinto-oikeuden tekemästä päätöksestä.

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20

. Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Tällä lailla kumotaan Internet -tietoverkon suomalaisista verkkotunnuksista annettu Viestintäviraston määräys THK 34A/2000 M, jäljempänä verkkotunnusmääräys.

20 §

Siirtymäsäännös

Ennen tämän lain voimaantuloa myönnetyt verkkotunnukset pysyvät voimassa ilman uudistamista kolme vuotta lain voimaantulopäivästä alkaen.

Tämän lain tullessa voimaan Internet-tietoverkon suomalaisista verkkotunnuksista annetun Telehallintokeskuksen määräyksen THK 34/1997 M nojalla vireillä oleva hakemus raukeaa. Verkkotunnusmääräyksen nojalla vireillä oleva hakemus raukeaa kuukauden kuukauden kuluttua lain voimaantulosta.

2.

Laki

viestintähallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan viestintähallinnosta 29 päivänä kesäkuuta 2001 annetun lain (625/2001) 2 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 1121 /2001, seuraavasti:

2 §

Viestintäviraston tehtävät

Viestintäviraston tehtävänä on:

1) huolehtia viestintämarkkina-
laissa (396/1997), radiolaissa (1015/2001),
postipalvelulaissa (313/2001), televisio- ja
radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998),
valtion televisio- ja radiorahastosta annetussa
laissa (745/1998), yksityisyyden suojasta
televiestinnässä ja teletoinnin tietoturva-
annetussa laissa (565/1999), eräiden
suojauksen perustajajärjestelmien kieltämisestä

annetussa laissa (1117/2001) sille säädetyistä
tehtävistä sekä verkkotunnuslaissa (/) sille
säädetyistä tehtävistä; sekä

2) hoitaa muut tehtävät, jotka sille muiden
säännösten tai liikenne- ja
viestintäministeriön määräysten mukaan
kuuluvat.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20
. Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin
toimiin.

Naantalissa 28 päivänä kesäkuuta 2002 .

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Liikenne- ja viestintäministeri *Kimmo Sasi*

Liite

Rinnakkaistekstit

Laki

viestintähallinnosta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan viestintähallinnosta 29 päivänä kesäkuuta 2001 annetun lain (625/2001) 2 § sellaisena kuin se on osaksi laissa 1121 /2001, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

Viestintäviraston tehtävät

Viestintäviraston tehtävänä on:

- 1) huolehtia telemarkkina- (396/1997), radiolaissa (1015/2001), postitoimintalaissa (907/1993), televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998), valtion televisio- ja radorahastosta annetussa laissa (745/1998), yksityisyyden suojasta televiestinnässä ja teletoinnin tietoturva- annetuksessa laissa (565/1999) sekä eräiden suo- jauksen purkujärjestelmien kieltämisestä annetussa laissa (1117/2001) sille säädety- istä tehtävistä; sekä
- 2) hoitaa muut tehtävät, jotka sille muiden säännösten tai liikenne- ja viestintäminis- teriön määräysten mukaan kuuluvat.

Viestintäviraston tehtävät

Viestintäviraston tehtävänä on:

- 1) huolehtia viestintämarkkina- (396/1997), radiolaissa (1015/2001), posti- palvelulaissa (313/2001), televisio- ja ra- diotoiminnasta annetussa laissa (744/1998), valtion televisio- ja radorahastosta an- netussa laissa (745/1998), yksityisyyden suo- jasta televiestinnässä ja teletoinnin tieto- turvasta annetussa laissa (565/1999), eräiden suo- jauksen purkujärjestelmien kieltämisestä annetussa laissa (1117/2001) sille säädetyistä tehtävistä sekä *verkkotun- nuslaissa (/) sille säädetyistä tehtävistä; sekä*
- 2) hoitaa muut tehtävät, jotka sille muiden säännösten tai liikenne- ja viestintäminis- teriön määräysten mukaan kuuluvat.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .
Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.*